

ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

Eszközök és források értékelési szabályzata

A szabályzatot elfogadom, alkalmazását elrendelem.

Budapest, 2021. 05.19.....

Képviselőre jogosult

dr. Sótónyi Péter
rektor

Az Állatorvostudományi Egyetem Szenátusa jelen szabályzatot 2021. 05.19..... tartott ülésén a 40/1/2020/SZT számú határozatával elfogadta.

Tartalomjegyzék

I. fejezet: Általános rész.....	5
1. A Szabályzat célja	5
2. A Szabályzat hatálya	5
3. A Szabályzat elkészítéséért felelős személyek meghatározása	5
4. Értékelési szabályzat tartalma	6
5. Értékelés fogalma	6
6. Az értékelés alapelvei.....	7
7. Az értékelés szempontjából lényeges, jelentős, tartós.....	7
II. fejezet: Az eszközök és források értékelésének szabályai.....	10
8. Bekerülési érték, előállítási érték meghatározása.....	10
8.1. Bekerülési érték.....	10
8.2. Előállítási érték (közvetlen önköltség) meghatározása.....	10
9. Piaci érték és számviteli becslés fogalma.....	10
9.1. Piaci érték meghatározása	10
9.2. Számviteli becslés	12
10. Az értékelés szempontjából kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételek, költségek, ráfordítások köre.....	12
11. Eszközök bekerülési értéke	13
11.1. A bekerülési érték meghatározása	13
11.2. A bekerülési érték meghatározásának időpontja	17
11.3. Ingatlan bontási költség elszámolása	17
11.4. Tárgyi eszköz bekerülési értékének növekedése	18
11.5. Egyéb értékelési szabályok.....	18
11.6. Az előállítási érték meghatározása	20
12. Amortizációs politika	22
12.1. Hasznos élettartam	22
12.2. Maradványérték.....	23
12.3. A hasznos élettartam és a maradványérték összefüggései	24
12.4. A maradványérték tervezése és figyelembevétele az Egyetemenél	24
13. Terv szerinti értékcsökkenés	25
13.1. Az évenként elszámolandó értékcsökkenés meghatározásának módjai	25
13.2. Kisértékű eszközök értékcsökkenési leírása	27
13.2. Értékcsökkenés elszámolásának gyakorisága	27

13.3. Terv szerinti értécsökkenés elszámolásának tilalma.....	27
13.4. Terven felüli értécsökkenés elszámolása	28
13.5. Terven felüli értécsökkenés visszairása	30
13.6. Terv szerinti értécsökkenési leírás megváltoztatása	30
14. Értékhelyesbítés.....	31
15. Eszközök értékvesztése és az értékvesztés visszairása.....	31
15.1. Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztése és visszairása	32
15.2. Hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírok értékvesztése és visszairása	33
15.3. Követelések értékvesztése és visszairása	34
15.4. Készletek értékvesztése és visszairása.....	35
16. Devizás tételek értékelése	36
16.1. Választott árfolyam	37
16.2. Valutában kiegyenlített készpénzes beszerzéseknél alkalmazott árfolyam.....	38
16.2. ÁFA törvény szerinti árfolyam alkalmazása	39
16.3. Könyv szerinti árfolyam, könyv szerinti érték	39
16.4. Bekerülési érték, nyilvántartásba vétel forintértékének meghatározása	40
16.4. Év végi (mérlegfordulónapi) értékelés	40
16.5. Mérlegfordulónapi átértékelésből fakadó árfolyamkülönbségek elszámolása.....	42
16.6. Egyes devizás ügyletek elszámolása	42
III. fejezet: Egyes eszközök mérlegtételének értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikai döntések.....	47
17. Befektetett eszközök értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikaidöntések	47
17.1. Immaterális javak értékelése	47
17.2. Tárgyi eszközök értékelése.....	50
17.3. Befektetett pénzügyi eszközök értékelése	53
18. Forgóeszközök értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikaidöntések.....	54
18.1. Készletek.....	54
18.2. Vásárolt készletek értékelése és nyilvántartása.....	57
18.2. Saját termelésű készletek értékelése és nyilvántartása	59
19. Követelések értékelése, adósok minősítése.....	61
19.1. Követelések értékelése	61
19.2. Az Egyetem adósainak minősítése	63
20. Értékpapírok értékelése.....	66
21. Pénzeszközök értékelése	67

22. Időbeli elhatárolások.....	68
IV. fejezet: Egyes forrás mérlegtételének értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikai döntések.....	70
23. Saját tőke értékelése.....	70
24. Veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezése	71
25. Lekötött tartalék választható célokra	71
26. Értékelési tartalék értéke.....	71
27. A céltartalék-képzés szabályai.....	73
28. Kötelezettségek értékelése	74
29. Passzív időbeli elhatárolások értékelése	75
V. fejezet: Záró rendelkezések.....	77
30. Az értékelés szabályozása az Egyetemenél	77
31. További értékelési sajátosságok	77
32. Itt nem szabályozott kérdések	78
33. Az értékelési szabályzat módosításai, változtatásai.....	78
34. Hatálybalépés és záradékok.....	79

Az Állatorvostudományi Egyetem (továbbiakban: Egyetem) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) 14. (5) bekezdés b) pontja értelmében köteles a Számviteli politika keretében elkészíteni az eszközök és források értékelési szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat).

I. fejezet: Általános rész

1. A Szabályzat célja

A Szabályzat **célja** az Szt. felhatalmazása alapján a számvitel-politikai döntéseken alapulva az Egyetem sajátosságainak figyelembevételével az eszközök és kötelezettségek értékelését megalapozó értékelési elvek, eljárások és módszerek meghatározása.

2. A Szabályzat hatálya

A szabályzat **hatálya** kiterjed az Egyetem valamennyi szervezeti egységére, valamint munkavállalójára, függetlenül attól, hogy az alkalmazás munkaviszony, vagy egyéb jogviszony keretében történik.

3. A Szabályzat elkészítéséért felelős személyek meghatározása

A Szabályzat elkészítéséért, módosításáért és végrehajtásáért az Egyetem **gazdasági főigazgatója** a felelős.

4. Értékelési szabályzat tartalma

Az Egyetem jelen értékelési szabályzata a Számviteli törvény számviteli politikára, azon belül az értékelési szabályzatra vonatkozó rendelkezéseivel és egyéb előírásaival összhangban, az Egyetem gazdálkodása körülményeinek figyelembevételével került összeállításra, megtartása a vagyoni helyzet áttekintését és ellenőrzését lehetővé teszi.

Az értékelési szabályzat tehát az eszközök és források értékelésére vonatkozó számvitel-politikai döntés – az adott gazdálkodónál követendő – gyakorlati végrehajtásának szabályozása, és mint ilyen, tartalmazza az eszközök és források évközi és év végi értékelésének technikáját, valamint a leltárba bekerülő értékek meghatározását.

Az értékelési szabályzat tartalmazza az előbbiekből következően:

- a beszerzési (bekerülési) érték meghatározását, nyilvántartását
- a nyilvántartási érték változásának (növekedésének, csökkenésének) lehetséges eseteit, azok tartalmának meghatározását
- az év végi értékelés módját, módszereit
- az állományból történő kivezetés feltételeinek előírását.

Az Egyetem számviteli politikája tartalmazza az alapvető döntéseket az eszközök és a források értékelésének kérdésében, adottságainknak, körülményeinknek leginkább megfelelő értékelési elveket, módszereket, az eljárások meghatározásával, megválasztásával.

Értékelési szabályzatunk összefoglalja a számviteli politikánk keretében hozott döntések gyakorlati végrehajtását.

5. Értékelés fogalma

Értékelés alatt az eszközöknek és a forrásoknak az éves beszámoló mérlegében szerepeltetendő értékének meghatározását értjük. Az eszközök és kötelezettségek értékelésének rendjére vonatkozó szabályzatnak tartalmaznia kell a számviteli politika keretében hozott döntések gyakorlati végrehajtását, az eszközök és a források értékelési technikáját is.

Az értékelés azt a tevékenységet jelenti, amely során a vagyontárgyak értéke kiszámításra kerül. Egy vagyontárgy értékét úgy kapjuk meg, ha annak mennyiségét megszorozzuk az egységárával. Az egységár döntően befolyásolja az érték nagyságát.

6. Az értékelés alapelvei

A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. -át kell alkalmazni. Ennek megfelelően

- a. az értékelésnél az Egyetem folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve az Egyetemi tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
- b. az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell;
- c. az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron történő értékelés alkalmazható;
- d. a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált.

7. Az értékelés szempontjából lényeges, jelentős, tartós

Lényeges értelmezése

Lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása - az ésszerűség határain belül - befolyásolja a beszámoló adatait felhasználók döntéseit. Egy-egy tétel lényegessé minősítését más hasonló tételekkel összefüggésben kell megítélni (a lényegesség elve).

A számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából lényegesnek minősül az a mérték, melynek valós vagy lehetséges hatása jelentős mértékű. Az ezen hatást el nem érő mérték nem lényegesnek tekinthető.

Jelentős mérték értelmezése

Amennyiben jogszabály, vagy a számviteli politika más része eltérően nem rendelkezik, úgy a konkrét eszközt, forrást, mérlegen kívüli tételt érintő számviteli elszámolás, illetve azok értékelése szempontjából jelentős mértékűnek minősül a vizsgált összeg, ha az adott az eszköz, illetve forrás – elszámolás, illetve értékelés előtti – könyv szerinti értékének, ennek hiányában szerződés szerinti értékének, vagy névértékének 20 %-át meghaladó mértékű.

A fenti értékhatárt meg nem haladó összeg a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából nem minősül jelentős mértékűnek.

Amennyiben az adott mérték számszerűen nem határozható meg, vagy az érdemben nem értékelhető, úgy a jelentős mértéket egyedileg kell megítélni.

Jelentős összeg értelmezése

Amennyiben jogszabály, vagy a számviteli politika más része eltérően nem rendelkezik, úgy - figyelembe véve az Egyetem gazdálkodásának körülményeit - a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából az egyes tételek esetében, illetve a tételek együttesére értelmezve, jelentős összegnek a 100 MFt-ot vagy ennek megfelelő devizaösszeget – a számviteli politikában választott árfolyamon átszámítva – meghaladó összeg minősül, feltéve, hogy az kisebb, mint a fenti jelentős mértékkel meghatározott összeg, vagy a jelentős mérték az adott esetben nem értelmezhető.

A fenti értékhatárt meg nem haladó összeg a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából nem minősül jelentős összegnek.

A fenti értékhatárt meg nem haladó összeg a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából nem minősül jelentős összegnek.

A fentieken túl az Egyetem vezetője és/vagy a számvitel rendjéért felelős személy – az Egyetem tevékenységét és egyéb körülményeket figyelembe véve - jelentősnek és lényegesnek minősíthet további eseményeket is.

Tartós tendencia értelmezése

Amennyiben jogszabály, vagy a számviteli politika más része eltérően nem rendelkezik, úgy tartósnak minősül az adott állapot (jellemzően az eszköz piaci értéke és könyv szerinti értéke közötti különbség), ha az a múltbeli tények és a jövőbeni várakozások alapján egy éven (365 naptári napon) túli időintervallumban fennáll, valamint – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.

II. fejezet: Az eszközök és források értékelésének szabályai

8. Bekerülési érték, előállítási érték meghatározása

8.1. Bekerülési érték

Amennyiben jogszabály, vagy az értékelési szabályzat más része ettől eltérően nem rendelkezik, úgy bekerülési értéknek a számviteli előírások (a számviteli törvény 47-51. §-ai) szerint – részletesebben lásd lentebb – meghatározott bekerülési értéket kell tekinteni. Az eszközhöz közvetlenül kapcsolódó további költségek a bekerülési érték részét képezik, amennyiben azok az eszköz aktiválásáig, raktárba történő szállításáig ismertté válnak.

8.2. Előállítási érték (közvetlen önköltség) meghatározása

Amennyiben jogszabály, vagy a számviteli politika más része ettől eltérően nem rendelkezik, úgy a saját előállítású eszközök, nyújtott szolgáltatások egyedi tényleges közvetlen önköltsége utókalkulációval kerül megállapításra.

9. Piaci érték és számviteli becslés fogalma

9.1. Piaci érték meghatározása

Szokásos piaci érték a társasági adóról és az osztalék adójáról szóló törvény szerint az az ellenérték, amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének, így különösen az összehasonlító ár, a viszonteladási árak, a költség és jövedelem módszerrel, az ügyleti nyereség módszerével, a nyereség-megosztásos módszerrel, vagy más módszerrel meghatározott ár.

Piaci értéként - amennyiben jogszabály, vagy e számviteli politika ettől eltérően nem rendelkezik - elsősorban az összehasonlító ár fogadható el.

A piaci érték meghatározásnál a vonatkozó számviteli előírásokra tekintettel kell lenni.

A számviteli törvény a pénzügyi instrumentumok tekintetében a **valós érték** fogalmában határozza meg a piaci értéket. Azonban ez a fogalom a többi eszköz és kötelezettség vonatkozásában is helytálló, függetlenül attól, hogy az Egyetem alkalmazza-e a valós értéken történő értékelés szabályait vagy sem. E szerint valós értéke az az összeg, amelyért egy eszköz elcserélhető (eladható, illetve megvásárolható), vagy egy kötelezettség rendezhető megfelelően tájékozott, az üzletkötési szándékukat kinyilvánító felek között, a szokásos piaci feltételeknek megfelelően kötött (köthető) ügylet (szerződés) keretében. Valós érték a piaci megítélésről rendelkezésre álló információk alapján lehet:

a) a piaci érték, amely

aa) a tőzsdén jegyzett árfolyam, ha a pénzügyi instrumentum a tőzsdén forgalmazott és van tőzsdén jegyzett ára, árfolyama,

ab) a két fél szabad megállapodása szerinti ár, ha a pénzügyi instrumentumnak nincs tőzsdén jegyzett ára, árfolyama, de tőzsdén kívüli piacon kialakult, a piaci ár tendenciáját megfelelően tükröző árajánlatokkal, illetve az üzleti év során történt értékesítés adataival rendelkezik, amely a piaci értékítéletet az értékelés időpontjában megfelelően jellemzi,

ac) az előzőek hiányában a pénzügyi instrumentum összetevőinek, vagy hasonló pénzügyi instrumentumoknak a piaci ára alapján meghatározott érték (számított piaci érték),

b) az általános értékelési eljárásokkal meghatározott, a piaci árat elfogadhatóan közelítő érték;

Az Egyetemünk a hivatkozott adótörvény szerinti fenti szokásos piaci érték és a számviteli törvény szerinti valós érték, piaci érték fogalmánál használt értékadatokat, információkat, értékelési eljárásokat egyaránt figyelembe veszi a konkrét eszköz, kötelezettség értékelése során a fennálló körülmények, tényadatok függvényében.

Amennyiben egy eszköz piaci értékének megállapítására több érték is rendelkezésre áll, úgy - az óvatosság elvét értelemszerűen alkalmazva - az értékek közül a **legalacsonyabb minőségű** piaci értéknek.

9.2. Számviteli becslés

A számviteli besorolások, értékelési és elszámolási döntési lehetőségek során elsősorban a számviteli alapelveket és előírásokat kell alkalmazni. A jogszabályban nem meghatározott esetekben, vagy választási lehetőség esetén e szabályzat rendelkezései szerint kell eljárni. Az itt sem szabályozott esetekben a megbízható és valós kép biztosítása az elsődleges szempont, így a számviteli becslések (jövőre vonatkozó tervek, várakozások, kockázatok megítélése, ...) során azt kell szem előtt tartani.

A számviteli becslések (jövőre vonatkozó tervek, várakozások, kockázatok megítélése, ...) jellemzően előforduló esetei az alapítás-átszervezés és kísérleti fejlesztés aktiválásához kapcsolódó döntések, a hasznos élettartamok és a maradványértékek tervezése, követelések várható megtérülése, céltartalékok kalkulációja, valamint az Egyetem folytatására vonatkozó becslés.

10. Az értékelés szempontjából kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételek, költségek, ráfordítások köre

Amennyiben jogszabály, vagy a számviteli politika más része eltérően nem rendelkezik, úgy - figyelembe véve az Egyetem gazdálkodásának körülményeit - a számviteli elszámolás, az értékelés szempontjából kivételes nagyságú vagy előfordulásúnak minősülnek az alábbi bevételek, költségek és ráfordítások:

Kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételek: 500 millió Ft.....

Kivételes nagyságú vagy előfordulású költségek 500 millió Ft

Kivételes nagyságú vagy előfordulású ráfordítások: 500 millió Ft

11. Eszközök bekerülési értéke

A befektetett eszközöket, a forgóeszközöket a bekerülési értéken kell értékelni, csökkentve azt az alkalmazott leírásokkal, és növelve azt a visszairás összegével.

Amennyiben az üzleti év mérleg fordulónapján az egyedi eszköz piaci értéke alacsonyabb a könyv szerinti értékénél, akkor az így mutatkozó különbözetet az a tárgyi eszközök és az immateriális javak esetében terven felüli értékcsökkenésként, minden más eszköz esetében pedig értékvesztésként kell elszámolni.

A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani, ha a leírás feltételei már nem állnak fenn.

Az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési (beszerzési) érték az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételárat, továbbá az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértékét, díjait, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat és adójellegű tételeket, a vámterheket foglalja magában. A bekerülési érték részét képező tételeket a Szt. 47. -a tartalmazza.

11.1. A bekerülési érték meghatározása

A bekerülési (beszerzési) érték részét képezi - az előző bekezdésben felsoroltakon túlmenően - az eszköz beszerzéséhez szorosan kapcsolódó:

- illeték [vagyonszerzés (ajándék, öröklés, adásvétel, csere után járó) illetéke],
- az előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó,

- a jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díj,
- az egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj),
- a vásárolt vételi opció díja
- az eszköz beszerzéséhez, előállításához közvetlenül kapcsolódóan igénybe vett hitel, kölcsön
  - felvétele előtt fizetett - a hitel, a kölcsön feltételként előírt - bankgarancia díja,
  - szerződésben meghatározott, a hitel igénybevétele miatt fizetett kezelési díj, folyósítási jutalék, a hitel igénybevételéig felszámított rendelkezésre tartási jutalék,
  - szerződés közjegyzői hitelesítésének díja,
  - felvétele után az eszköz üzembe helyezéséig, raktárba történő beszállításáig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) kamat;
- a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó - az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) - biztosítási díj; továbbá
- a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó - devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett - devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyamkülönbözete, függetlenül attól, hogy az árfolyamnyereség vagy árfolyamveszteség; valamint
- a beruházás tervezés, a beruházás előkészítés, a beruházás lebonyolítás, az új technológia elsajátítás (a betanítás) díjai, közvetlen költségei.
- a tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges - és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett - tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke

A **bekerülési (beszerzési) értéket csökkenti** a próbaüzemeltetés során előállított, raktárra vett, értékesített termék, teljesített szolgáltatás előállítási költsége, ennek hiányában az állománybavételkor piaci értéke, illetve a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett eladási ára, várható eladási ára, legfeljebb a próbaüzemeltetés - bekerülési (beszerzési) értéként figyelembe vett - költségéig, valamint a bekerülési (beszerzési) értékben elszámolt kamat összegét csökkenti a beruházásra adott előleg után, annak elszámolásáig, a beruházásra elkülönített pénzeszköz után, annak felhasználásáig kapott kamat összege.

A bekerülési (beszerzési) értéknek **nem része** a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adó, továbbá az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint -ellenérték vagy más naturális mértékegység arányában - megosztott előzetesen felszámított általános forgalmi adó le nem vonható hányada. A beruházáshoz kapcsolódó, véglegesen kapott támogatás összege nem csökkenti az eszköz bekerülési (beszerzési) értékét.

A bekerülési (beszerzési) érték **részét képezi földgáz, villamos energia, ivóvíz beszerzése esetén** a földgáz egyetemes szolgáltató, a földgázkereskedő, a villamosenergia egyetemes szolgáltató, a villamosenergia-kereskedő, az ivóvíz-szolgáltató által a földgáz, villamos energia, az ivóvíz végfelhasználónak (fogyasztónak) történő értékesítéséről kiállított számlában szereplő, külön jogszabály szerint kötelezően felszámított díjak, tételek.

A tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználdott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját az Egyetemen történt megvalósítása esetén a közvetlen önköltség aktivált értékét is).

A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munka, továbbá az erdőnevelési, az erdőfenntartási, az erdőfelújítási munka ellenértékét, illetve saját az Egyetemen végzett megvalósítása esetén a felmerült és a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó költségek értékét nem lehet a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékében figyelembe venni.

Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni az eszköz használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve megmunkálás ellenértékét jelentő bér munkadíjat.

Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe – szerződés alapján – beszámított, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott (még le nem írt) összeget.

A származékos leszállítási ügylet keretében beszerzett eszközöket a bekerülés (beszerzés) napján valós értékre kell átértékelni az eszköz besorolásától függetlenül, minden esetben a pénzügyi műveletek egyéb bevételeivel, illetve a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításaival szemben.

Ha az beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítésekor) érvényes, a Szt. 60. (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

Saját előállítású immateriális javak tárgyi eszközök és saját termelésű készletek bekerülési értékének meghatározása az **Önköltségszámítási szabályzatban** meghatározott módszertan alapján megállapított közvetlen önköltség.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök **bekerülési értékének meghatározása**, valamint az értékcsökkenés elszámolása a **Gazdasági Igazgatóság Számviteli Osztályának** feladata.

- a. Bekerülési érték meghatározása **térítés nélküli átvételkor**, ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt eszközök állományba vételekor **piaci értéken** kerül állományba vételre.
- b. A **piaci érték meghatározása** a következők szerint történik:
  - ingatlanok piaci értékének meghatározása: vagonértékelési eljárással;

- műszaki és egyéb gépek, berendezések, felszerelések, járművek piaci értékének meghatározása árjegyzék és/vagy műszaki becslés, értékelés alapján történik.

A piaci értéket adatok, információk alapján **dokumentálni** kell. A dokumentumok elkészítéséért térítésmentes átvétel, ajándék, hagyaték esetén a kedvezményezett szervezeti egység vezetője, a többletként fellelt eszközök esetében a szervezeti egység vezetője a felelős. A piaci érték jóváhagyására a gazdasági főigazgató jogosult.

11.2. A bekerülési érték meghatározásának időpontja

A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbözet összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

11.3. Ingatlan bontási költség elszámolása

Építési telek (földterület) és rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épületet, az építményt rendeltetésszerűen nem veszik használatba (az épület, építmény rendeltetésszerűen nem hasznosítható), akkor az épület, építmény beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt teleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit, ráfordításait a telek (a földterület) értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek (a földterület) bontás utáni (az üres telek) piaci értékének megfelelő összegig, az ezt meghaladó

költségeket, ráfordításokat a megvalósuló beruházás (az épület, az építmény) bekerülési (beszerzési) értékeként kell figyelembe venni.

Egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési (beszerzési) értékébe be kell számítani. Az újraépítés költsége az újraépített eszköz bekerülési (beszerzési) értékének minősül.

11.4. Tárgyi eszköz bekerülési értékének növekedése

A tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni: a meglévő tárgyi eszköz

- bővítésével,
- rendeltetésének megváltoztatásával,
- átalakításával,
- élettartamának növelésével

összefüggő munka, továbbá

- az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját az Egyetemen történt megvalósítása esetén a közvetlen önköltség aktivált értékét is)
- használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve megmunkálás ellenértékét jelentő bér munkadíjat.
- ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe - szerződés alapján - beszámított, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott (még le nem írt) összeget.

11.5. Egyéb értékelési szabályok

Üzleti vagy cégérték a megvásárolt társaságért, annak üzletágáért (ideértve a telephelyet és üzlethálózatot is) fizetett ellenérték és a tételesen állományba vett egyes eszközök piaci

értékének a tételesen állományba vett, átvállalt kötelezettségek – a számviteli törvény szerinti értékeléssel meghatározott – értékével csökkentett értéke közötti különbözet, ha a fizetett ellenérték magasabb. Üzleti vagy cégértéknek minősül továbbá a beolvadáskor, összeolvadáskor megszűnő az Egyetemben lévő részesedés értékének a megszűnő az Egyetem átvett eszközei és kötelezettségei piaci értéke különbözetének befektetés (részesedés) arányos összegét meghaladó része is az átalakulással létrejövő jogutódnál, feltéve, hogy a részesedés korábbi bekerülési értékét a jövedelemtermelőképeség módszerével határozták meg.

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke

- vásárláskor a részvényért, üzletrészért, egyéb társasági részesedésért fizetett ellenérték (vételár)
- alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben.

A befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) **átvett eszköz** bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

Gazdasági társaság átalakulása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó - a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti - saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti saját tőke összege).

Beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó - a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti - saját tőke összege.

Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

Csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

A térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) **átvett eszköz**, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.

A pénzügyi lízing keretében átadott, a részletfizetéssel, a halasztott fizetéssel értékesített és a szerződés szerinti feltételek teljesülésének megghiúsulása miatt **később visszavett**, a két időpont között a lízingbe vevő, a vevő által használt eszköz visszavételkori beszerzési értékeként az eszköz - a lízingbe adó, illetve az eladó által kiállított helyesbítő számlában, bizonylatban rögzített - piaci értékét, legfeljebb az eredeti eladási árát kell figyelembe venni.

11.6. Az előállítási érték meghatározása

Az eszköz bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
  - az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá

- az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók

(együttesen: közvetlen önköltség).

- Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek
  - a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek,
  - a szolgáltatás végzésével, nyújtásával, teljesítésével szoros kapcsolatban voltak, továbbá
  - a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók

(együttesen: közvetlen önköltség).

- Az előállítási költségek között kell elszámolni [és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi] az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

Az eszközértékelés alapjául szolgáló közvetlen önköltség nem tartalmazza az értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános költségeket.

Amennyiben az értékesítésnek az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével csökkentett nettó árbevétele valamely üzleti évben az egymilliárd forintot vagy a költségnemek szerinti költségek együttes összege az ötszázmillió forintot meghaladja, az ezt követő évtől kezdődően a saját előállítású termékek, a végzett szolgáltatások önköltségét az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat szerinti utókalkuláció módszerével kell megállapítani.

Ezen kötelezettsége alól az Egyetem a későbbiek során - a feltételek ismételt teljesülése esetén - sem mentesül.

Nem kell önköltség számítási szabályzatot készítenie:

- az egyszerűsített beszámolót készítő gazdálkodónak,
- az egyszerűsített éves beszámolót (ideértve a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót) készítő gazdálkodónak, továbbá
- a fenti bekezdésben meghatározott értékhatárt el nem érő gazdálkodónak.

Az Egyetemünk **önköltség számítási szabályzat elkészítésére kötelezett.**

12. Amortizációs politika

Az Szt. előírásai szerint:

- a) az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés elszámolására a Szt. 52. bekezdéseit kell alkalmazni;

12.1. Hasznos élettartam

Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani az Egyetemnek, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogja (az értékcsökkenés elszámolása).

A meghatározásból következik, hogy a várható hasznos élettartam rövidebb is lehet, mint az az időtartam, ameddig az adott tárgyi eszközt a várható fizikai elhasználódás, az erkölcsi avulás, az egyéb korlátozó tényezők (műszaki ismérvek) figyelembe vételével használni lehet.

Hasznos élettartam: az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó időarányosan vagy teljesítményarányosan az eredmény terhére elszámolja;

- **Időarányos elszámolás esetén** hasznos élettartam az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó a várható fizikai elhasználódás (műszakok száma, tevékenységre jellemző körülmények, az eszköz fizikai jellemzői), erkölcsi avulás (technológiai változások, termékek iránti kereslet), az eszköz használatával kapcsolatos

jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembevételével várhatóan használni fogja [számviteli törvény 3. § (4) bekezdés 5. a) pont], vagy

- **Teljesítményarányos elszámolásnál** hasznos élettartam az a megtermelhető darabszám, elvégezhető teljesítmény vagy egyéb egységszám figyelembevételével meghatározott időszak, amely időszak alatt a gazdálkodó az előbbieket várhatóan elő tudja állítani az amortizálható eszköz felhasználásával. [számviteli törvény 3. § (4) bekezdés 5. b) pont]

A fentiekből következően, a hasznos élettartam az az (években, negyedévekben, hónapokban, napokban, vagy elvégezhető teljesítmény egységszám alapján kifejezett) időszak, ameddig az adott eszközt a gazdálkodó várhatóan használni fogja. Így a hasznos élettartam és a műszaki ismérvek alapján meghatározott élettartam viszonyától függ lényegében, hogy kell-e maradványértékkel számolni vagy nem kell.

12.2. Maradványérték

Maradványérték a rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.

A tárgyi eszköz hasznos élettartam végén várható maradványértéke összegének megállapításához a várható hasznos élettartamot kell meghatározni.

Valószínűsíthetően nem jelentős a maradványérték és ezért nulla értékkel kerülhet figyelembe vételre akkor, ha az adott tárgyi eszköz

- a hasznos élettartam végén várhatóan nem kerül eladásra és a hulladékértéke várhatóan kevesebb lesz,
- a hasznos élettartam végén ugyan várhatóan értékesítésre kerül, de a várható eladási ára kevesebb lesz,

mint az adott eszköz számviteli politikában meghatározott, nullának minősített maradványértéke.

12.3. A hasznos élettartam és a maradványérték összefüggései

Amennyiben a hasznos élettartam várhatóan megegyezik az adott tárgyi eszköz műszakilag indokolt – erkölcsi avulást is figyelembe vevő – műszaki ismérvek alapján meghatározott élettartamával, valószínűsíthető, hogy lesz maradványértéke, de ez a maradványérték nem lesz magasabb, mint a számviteli politikában meghatározott azon érték, amelyet nulla értékkel lehet számításba venni.

Ha a hasznos élettartam rövidebb az eszköz műszaki-gazdasági élettartamától, azonban a használt eszköz értékesítésekor a várható piaci érték nem jelentős az eszköz bekerülési értékéhez képest, úgy szintén nullának tekinthető a maradványérték.

Amennyiben a hasznos élettartam várhatóan rövidebb lesz, mint az adott tárgyi eszköz műszaki ismérvek alapján meghatározott élettartama, mert az üzembe helyezéskor már ismert, hogy az adott eszközt néhány éven belül értékesítik, vagy új társaságba nem pénzbeli betétként szolgáltatják, vagy maga a társaság szűnik meg, akkor az adott tárgyi eszköznek a hasznos élettartam végén figyelembe veendő maradványértékét az eszköz várható eladási ára, várható piaci értéke összegében kell számításba venni, amennyiben ez az érték magasabb, mint a számviteli politikában meghatározott érték.

12.4. A maradványérték tervezése és figyelembevétele az Egyetemenél

Az eszközök maradványértékét az üzembe helyezés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján, a várható hasznos élettartam függvényében a mindenkori vezetés, vagy a vezetés által erre felhatalmazott szervezeti egység vagy személy határozza meg. Az így meghatározott maradványérték az értékcsökkenés tervezése során kerül figyelembevételre.

A maradványérték - amennyiben az az értékcsökkenés tervezése során figyelembevételre kerül - nulla összeggel vehető figyelembe az értékcsökkenési leírás tervezése során, ha

Az eszköz hasznos élettartama végén várható realizálható értéke valószínűsíthetően nem haladja meg az e szabályzat szerinti jelentős összeg (ld. Fogalmak meghatározása) mértékét.

13. Terv szerinti értékcsökkenés

Az immateriális javaknak, tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani az Egyetemnek, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogja (az értékcsökkenés elszámolása).

Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett tárgyi eszközök, immateriális javak után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.

13.1. Az évenként elszámolandó értékcsökkenés meghatározásának módjai

Az **évenként elszámolandó** értékcsökkenésnek

- a bekerülési értékhez – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez – (bruttó értékhez), vagy
- a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy
- a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve
- az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét

az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott az Egyetemi tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az **üzembe helyezéstől kell alkalmazni**.

Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos az Egyetemi tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

Az évenként elszámolandó értékcsökkenés összegének évek közötti felosztásánál figyelembe lehet venni az adott eszköz használatával elért bevételt terhelő egyéb, az eszköz beszerzésével összefüggő, de bekerülési értéknek nem minősülő ráfordításokat (az üzembe helyezés utáni kamatot, a devizahitelek árfolyamvesztését), az eszköz folyamatos használatával kapcsolatos karbantartási költségeket az egyedi eszköznek - az adott az Egyetemi tevékenységre jellemző körülmények alapján számított - várható hasznos élettartamán belül, amennyiben az összemérés elvének érvényesülése azt indokolja.

A **befejezett kísérleti fejlesztés, a befejezett alapítás-átszervezés aktivált értékét** 5 év vagy ennél rövidebb idő alatt, az üzleti vagy cégértéket legalább 5 év, de legfeljebb 10 év alatt lehet leírni, amennyiben ezek hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni.

Az Egyetem az értékcsökkenési leírást a következő mérlegsorok esetében a következő módszerekkel határozza meg:

Alkalmazott leírási módszerek:

Az Egyetem az értékcsökkenést a bekerülési értékhez viszonyítottan **bruttó érték alapján** – a 100 ezer forint bekerülési érték alatti befektetett eszközöket ide nem értve – időben **lineárisan határozza meg**, és havonta számolja el a használatban lévő napok arányában az alábbi kulcsok szerint:

Immateriális javak	
Vagyoni értékű jogok	20%
Szellemi termékek	33%
Tárgyi eszközök	
Épületek,	2%
Egyéb építmények	3 %
Informatikai eszközök	33%
Egyéb gépek, berendezések, felszerelések, tenyészállatok	14,5%
Járművek	20%

A fentiekben ki nem emelt eszközök esetében a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell a terv szerinti értékcsökkenést elszámolni.

13.2. Kisértékű eszközök értékcsökkenési leírása

A 100 ezer forint egyedi beszerzési, előállítási érték alatti vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök (kisértékű eszközök) bekerülési értéke - az Egyetem döntésétől függően - a használatbavételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben elszámolható. Az Egyetem maga dönti el, hogy alkalmazza-e ezt a szabályt, és ha igen, akkor minden kisértékű eszközre vagy csak meghatározottakra, továbbá, hogy kisértékűnek egységesen a 100 ezer forint alatti vagy ennél alacsonyabb konkrét értékhatár alatti bekerülési értékű eszközöket tekinti, illetve, hogy a kisértékű értékhatárt egységesen alkalmazza az érintett eszközökre vagy eszközcsoportonként külön-külön határozza meg.

Az Egyetem döntése szerint a 100 ezer forint (vagy ennek megfelelő devizaösszeg) alatti egyedi bekerülési értékkel bíró vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, és tárgyi eszközök bekerülési értéke a használatbavételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben elszámolásra kerül. Ebben az esetben az értékcsökkenési leírást tervezni nem kell. **13.2. Értékcsökkenés elszámolásának gyakorisága**

Az értékcsökkenési leírás elszámolására - mind a főkönyvben, mind a kapcsolódó analitikákban - a számviteli politika általános részében meghatározott időszakonként kerül sor.

Terven felüli értékcsökkenési leírás elszámolása az azt megalapozó eseménnyel egyidejűleg, értékelés esetén a fordulónapi értékelés keretében történik.

13.3. Terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának tilalma

Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés:

- a földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési (beszerzési) értéke után,
- az üzembe nem helyezett beruházásnál,
- az olyan kép- és hangarchívumnál, egyéb gyűjteménynél, műemléki védettségű épületnél, illetve egyéb más eszköznél, amely értékéből a használat során sem veszít, illetve amelynek értéke - különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan - évről évre növekszik,
- a már teljesen leírt, továbbá terv szerinti értékcsökkenéssel a tervezett maradványértéket elért tárgyi immateriális jószágnál, eszköznél.

13.4. Terven felüli értékcsökkenés elszámolása

Terven felüli értékcsökkenést kell a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

- az immateriális javak, tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke (piaci érték alapján történő terven felüli leírás), Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll vagy - fennállásának időtartamától függetlenül - akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető. A piaci érték meghatározása szakértő, értékbecslő bevonásával, árajánlatkéréssel hasonló eszközökre, korábban lebonyolított ügyletek áttekintésével vagy a megjelenő hirdetések elemzésével történik. Ezen érték megállapítása a gazdasági főigazgató által kijelölt dolgozó hatásköre,
- az immateriális javak, tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az eszköz az Egyetemi tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül – a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után – az Egyetem kivezeti a könyveiből. Hiány, selejt esetén a kivezetés előtt az adott időpontban

fennálló nettó érték erejéig terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni, amelyről jegyzőkönyvet kell kiállítani,

- a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető
- a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák vagy megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz
- az üzleti vagy cégérték vagy az alapítás-átstruktúrázás aktivált értékének könyv szerinti értéke – a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények változása következtében – tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget).

Az érték csökkentését olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás használhatóságának megfelelő, a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben.

Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (beruházás) rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül - a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után - ki kell vezetni.

A piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenést a mérleg fordulónapjával, az eszközök állományból történő kivezetése esetén meghatározott terven felüli értékcsökkenést a kivezetés időpontjával kell elszámolni, az egyéb terven felüli értékcsökkenéseket az azt kiváltó esemény bekövetkezésekor, de legkésőbb a mérleg fordulónapjával kell elszámolni.

Nem számolható el

- terv szerinti és terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt eszköznél,
- terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért eszköznél.

A terven felüli értékcsökkenési javaslat elkészítésének **felelőse a Gazdasági Igazgatóság Számviteli Osztálya**, a gazdasági főigazgató jóváhagyását követően a terven felüli értékcsökkenés leírható.

13.5. Terven felüli értékcsökkenés visszaírása

Amennyiben az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél a piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenés elszámolásának okai már nem vagy csak részben állnak fenn, az elszámolt terven felüli értékcsökkenést meg kell szüntetni, az immateriális jószágot, a tárgyi eszközt piaci értékére (legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére) vissza kell értékelni. Az üzleti vagy cégérték esetében ez az előírás nem alkalmazható.

A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszaírását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

13.6. Terv szerinti értékcsökkenési leírás megváltoztatása

Amennyiben az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor (megtervezésekor) figyelembe vett körülményekben (az adott eszköz használatának időtartamában, az adott eszköz értékében és a várható maradványértékben) lényeges változás következett be, akkor a terv szerint elszámolásra kerülő értékcsökkenés megváltoztatható, de a változás eredményre gyakorolt számszerűsített hatását a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

Az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél a terven felüli értékcsökkenés elszámolása, illetve visszaírása az évenként elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását eredményezheti.

Abban az esetben, ha a terven felüli értékcsökkenés elszámolására azért volt szükség, mert az eszköz káresemény következtében megrongálódott, akkor az eseményt követően lehet, hogy megváltozik az eszköz használati ideje, illetve ha az változatlan, akkor a terv szerinti értékcsökkenés összege, ezért lehetséges, hogy a tervezett leírást meg kell változtatni.

Ha azért volt szükség terven felüli értékcsökkenés elszámolására, mert a piaci érték változását nem tükrözte a terv szerinti értékcsökkenés elszámolása, akkor általában nem indokolt a tervezett leírás megváltoztatása.

A tervezett leírás megváltoztatása azért is szükségessé válhat, mert az eszközökkel kapcsolatban hozzáírást számoltak el felújítás, bővítés miatt. Ezekben az esetekben biztos, hogy változik, vagy az eszköz leírasi ideje, vagy az évente elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés összege (esetleg mindkettő).

A terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását a kiegészítő mellékletben indokolni kell és annak az eszközökre, illetve az eredményre gyakorolt hatását külön be kell mutatni.

14. Értékhelyesbítés

Az Egyetem nem él az értékhelyesbítés lehetőségével.

Az értékhelyesbítés alkalmazására vonatkozó lehetőséggel az Egyetem élni kíván.

15. Eszközök értékvesztése és az értékvesztés visszairása

Az értékvesztés az eszköz könyv szerinti értékének és a mérlegkészítéskor ismert piaci értékének különbsége.

Értékvesztés elszámolása a következő mérlegtételeknél lehetséges:

- a. Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések
- b. Hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapír
- c. Követelések
- d. Készletek

15.1. Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztése és visszaírása

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti - veszteségjellegű - különbség összegében, ha ez a különbség tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

A piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
- a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
- a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén, az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

Amennyiben a befektetésnek a mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket.

Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbsége, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbség tartósnak minősül – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.

15.2. Hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírok értékvesztése és visszairása

A **hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál** - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és - (felhalmozott) kamatot nem tartalmazó - piaci értéke közötti különbség veszteségjellegű, tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

Az értékpapír piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- az értékpapír (felhalmozott) kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját,
- az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti majd meg.

Amennyiben az értékpapír mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket, illetve ha a beszerzési érték magasabb a névértéknél (névérték felett vásárolt értékpapírnál), az értékvesztés visszairásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az adott értékpapír névértékét.

A **külföldi pénzügyi értékre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, illetve a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnál** az értékvesztés összegét, illetve az értékvesztés visszairását devizában kell megállapítani, majd a nyilvántartási devizaárfolyamon kell azt forintra átszámítva a pénzügyi műveletek ráfordításai között, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként elszámolni. Ezt követően kell az árfolyamváltozás hatását megállapítani.

A hitelkockázati szempontból **kockázatmentesnek minősített**, valamely ország központi kormánya vagy központi (jegy) bankja által kibocsátott, illetve tőkére és hozamra vonatkozóan garantált, befektetési célú, lejáratig tartott, kamatozó, illetve diszkont értékpapírok esetében az

értékvesztés-elszámolást nem kell alkalmazni a bekerülési érték azon része után, amely a lejáratkor megtérül. Így, a kamatozó értékpapírt a névérték alá nem kell leértékelni.

15.3. Követelések értékvesztése és visszairása

A **vevő, az adós minősítése** alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi az Egyetemmel szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni - a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű - különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

Az Egyetemmel szemben az üzleti év fordulónapján fennálló követelések értékelése – beleértve a hallgatókkal szembeni követeléseket is - csoportosan történik.

1-30 napos	0%
31-60 napos	0%
61-90 napos	0%
91-180 napos	30%
181-365	50%
365 napon túli minősítési kategóriákra	100%

A követelések eredeti, nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén a választott árfolyamon számított) értékét, az üzleti évben elszámolt, illetve visszaírt, a halmozottan elszámolt értékvesztés összegét - legalább a mérlegtételek szerinti megbontásban - a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

- a) Az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén a választott árfolyamon számított) értékét.

15.4. Készletek értékvesztése és visszairása

Ha a **vásárolt készlet** (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig **a saját termelésű készlet** (a befejezetlen termelés, a félkész és késztermék, ideértve a szerződés *elszámolási egységéhez* kapcsolódóan befejezetlen termelést, befejezetlen szolgáltatást, továbbá félkész vagy készterméket is, továbbá az állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

Piaci értéként figyelembe lehet venni:

- a rendelkezésre álló árajánlatokat, katalógus árakat,
- az új beszerzések számla szerinti árait,
- az árutőzsdén bevezetett készletek tőzsdei árait.

A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha

- a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg,
- ha megrongálódott,
- ha felhasználása, értékesítése kétségesse vált,
- ha feleslegessé vált.

A készlet értékének csökkentését - a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával - ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

Az értékvesztés összege a - fajlagosan kis értékű - készleteknél az Egyetem által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható.

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

Az Egyetemenél az értékvesztések elszámolása során követendő eljárás az egyes mérlegtételek sajátosságai között kerül meghatározásra.

A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódóan befejezetlen termelés, befejezetlen szolgáltatás, továbbá félkész vagy késztermék csak a kapcsolódó árbevétel elszámolásáig mutatható ki készletként.

A készletek értékének csökkentését addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak megfelelő mérlegkészítéskor ill. a minősítéskor érvényes piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben, illetve nyilvántartásokban. Az óvatosság elve alapján az értékvesztést akkor is el kell számolni, ha ezáltal az Egyetem veszteségessé válik.

16. Devizás tételek értékelése

A számviteli törvény 60. § és 62. §-ainak rendelkezései tartalmazzák a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelésének szabályait. Ezek a következő területeket érintik:

- valutapénztárba bekerülő valutakészletet,
- devizaszámlára kerülő devizát,

- külföldi pénzürtékre szóló követelést,
- külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközt,
- külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt,
- külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget.

Az értékelés során markánsan szétválasztandó, hogy az adott tétel bekerüléskori, évközi, vagy év végi értékeléséről van-e szó, az eltérő rendelkezések miatt.

16.1. Választott árfolyam

A Számviteli törvény 60. § (4) bekezdése szerint a valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, a külföldi pénzürtékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszköz, értékpapír (a továbbiakban együtt: külföldi pénzürtékre szóló eszköz), illetve kötelezettség **bekerüléskori**, nyilvántartásba vételkori, valamint az **év végi értékeléskori** forintértékének meghatározásakor a valutát, a devizát

- a választott hitelintézet által meghirdetett devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlagán, vagy
- a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon, illetve
- az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon

kell forintra átszámítani.

Fentiekől eltérően a forintért **vásárolt valutát, devizát** a fizetett összegben kell felvenni és ez esetekben a **ténylegesen** fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

Amennyiben a választott hitelintézet adott napon belül többször is jegyez árfolyamot, úgy az átszámítások során az adott napi jegyzett árfolyamok közül a számviteli politikában meghatározott árfolyamot kell figyelembe venni.

Fentieknek megfelelően az Egyetem által, a külföldi pénzürtékre szóló, vagy devizaalapú eszközök és kötelezettségek – kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát – könyv szerinti értékének meghatározásakor a **valutát, a devizát** – az Egyetem döntése alapján – egységesen a **Magyar Nemzeti Bank** által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

Amennyiben a fentiek szerinti értékeléstől történő eltérésnek az eszközökre-forrásokra, illetve az eredményre gyakorolt hatása jelentős és emiatt a megbízható és valós összkép követelménye a számviteli törvény 60. § (4) bekezdés szerint történő értékelés (választott hitelintézet devizavételi és eladási árfolyamának átlaga, MNB hivatalos devizaárfolyama, EKB hivatalos devizaárfolyama) mellett nem teljesülne, a (6) bekezdésben nyújtott lehetőség szerint a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek forintra történő átszámításánál a devizavételi és devizaeladási árfolyam átlaga helyett valamennyi külföldi pénzürtékre szóló eszköz és kötelezettség egységesen értékelhető devizavételi vagy csak devizaeladási árfolyamon is.

Az Egyetem **döntése alapján, tekintettel** arra, hogy az átlagárfolyam, vagy az MNB illetve EKB árfolyam alkalmazása nem felel meg a megbízható és valós összkép követelményének, a külföldi pénzürtékre szóló, vagy devizaalapú eszközök és kötelezettségek forintra átszámítása egységes a választott hitelintézet - adott napi utolsó jegyzett - deviza vételi árfolyamán történik.

A választott hitelintézet: OTP Nyrt.

Ha a Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60. (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.

Ha a Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket kell forintra átszámítani, akkor első lépésben az Európai Központi Bank árfolyamát kell használni. Amennyiben az Európai Központi Bank által sem jegyzett a valuta, akkor a valuta szabadpiaci árfolyamán - ennek hiányában országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján -, a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

16.2. Valutában kiegyenlített készpénzes beszerzéseknél alkalmazott árfolyam

A Számviteli törvény 48. § (8) bekezdése lehetőséget nyújt arra, hogy amennyiben beszerzések esetén a külföldi pénznemben kiállított számla ellenértékének kiegyenlítése valutában történik, akkor a termék, illetve a szolgáltatás értéke az ellenértékként fizetett valuta könyv szerinti árfolyamán is meghatározható.

Az Egyetem **döntése alapján** amennyiben a beszerzés kiegyenlítése valutában történik, akkor a termék vagy szolgáltatás értéke - a teljesítéskor érvényes, fentiekben meghatározott árfolyam helyett - mindig az ellenértékként fizetett valuta könyv szerinti értékén (árfolyamán) kerül meghatározásra.

16.2. ÁFA törvény szerinti árfolyam alkalmazása

A Számviteli törvény 60. § (5a) bekezdése lehetőséget nyújt arra, hogy azon gazdasági események esetén, amelyeknél az ellenérték külföldi pénzürtékben kerül meghatározásra, a külföldi pénzürtékre szóló követelés, illetve kötelezettség forintértékének meghatározása során – az Egyetem számviteli politikában rögzített döntése alapján – alkalmazható az általános forgalmi adóról szóló törvénynek az adóalap forintban történő megállapítására vonatkozó előírásai szerinti árfolyam is.

Az **Egyetem döntése alapján** a beszámoló pénznemétől eltérő pénzürtékben meghatározott ellenérték átszámítása során az Egyetem az általános forgalmi adóról szóló törvénynek az adóalap forintban történő megállapítására vonatkozó előírásai szerinti árfolyam alkalmazásának lehetőségével nem kíván élni.

16.3. Könyv szerinti árfolyam, könyv szerinti érték

A Számviteli törvény 62. §-a szerint a

- Tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél, továbbá hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál,
- Vásárolt készleteknél (anyag, áru),
- Saját termelésű készleteknél (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állatok),
- Valutakészleteknél, devizakészleteknél

könyv szerinti érték a /62. § (1)–(4) bekezdése szerinti/ bekerülési érték, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

16.4. Bekerülési érték, nyilvántartásba vétel forintértékének meghatározása

A Számviteli törvény 60. § (1) bekezdése szerint

- a valutapénztárba bekerülő valutakészletet,
- a devizaszámlára kerülő devizát,
- a külföldi pénzürtékre szóló követelést,
- a külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközt,
- a külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt, illetve
- a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget

a **bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon** átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. Az alkalmazott devizaárfolyamra vonatkozóan lásd a Szabályzat 16.1 – 16.3. fejezeteiben foglaltakat.

A **forintért vásárolt valutát, devizát a fizetett összegben** kell felvenni és ez esetekben a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

Valutakészleteknél, devizakészleteknél bekerülési érték a beszerzési árfolyamon számított forintérték, vagy az átlagos (súlyozott) beszerzési árfolyamon, vagy a FIFO módszer szerinti árfolyamon számított forintérték. /Szt. 62. § (4)/

16.4. Év végi (mérlegfordulónapi) értékelés

A Számviteli törvény 60. § (2) bekezdése szerint a **mérlegben**

- a valutapénztárban lévő valutakészletet,
- a devizaszámlán lévő devizát, továbbá
- a külföldi pénzürtékre szóló minden követelést,
- a külföldi pénzürtékre szóló követelés jellegű aktív időbeli elhatárolásokat,
- a külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközt,
- a külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt,
- a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget,
- a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettség jellegű passzív időbeli elhatárolásokat

az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó – a törvény 60. § (4)–(6) bekezdése alapján e Szabályzat 16.1. fejezetében rögzített – devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

A Számviteli törvény 65. § (2) szerint a **mérlegben a külföldi pénzürtékre szóló követelést** az elfogadott, az elismert devizaösszegnek a szerződés szerinti teljesítéskori (illetve mérlegfordulónapi), a 60. § szerinti árfolyamán átszámított forintértéken, illetve a már elszámolt, devizában meghatározott értékvesztés nyilvántartási árfolyamán átszámított forintértékével csökkentett, az értékvesztés devizában visszaírt összegének a nyilvántartási árfolyamon számított értékével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A **mérlegben a valutakészlet** 60. § (2) bekezdése szerint átszámított forintértékét kell kimutatni. /66. § (2)/

A **mérlegben a devizaszámlán lévő deviza** bankkivonattal egyező értékének a 60. § (2) bekezdése szerint átszámított forintértékét kell kimutatni, függetlenül attól, hogy azokat belföldi vagy külföldi hitelintézetben helyezték el. /66. § (3)/

A **vevőtől devizában kapott előleget** a 60. § szerint forintra átszámított összegben kell a mérlegben kimutatni a szerződés szerinti teljesítést követő elszámolásig, az előleg visszaütalásáig, illetve más módon történő elszámolásáig. /68. § (3)/

A **devizában felvett hitelt, kölcsönt** a ténylegesen folyósított deviza, illetve a törlesztésekkel csökkentett deviza 60. § szerint forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni. /68. § (4)/

A Számviteli törvény 68. § (5) bekezdése b) pont szerint az **áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből származó, devizában teljesítendő kötelezettséget** – kivéve, ha az ellenérték kiegyenlítése (a 48. § (7) bekezdésének c) pontja alapján) exportáruval történik – az elismert, számlázott devizaösszegnek a 60. § szerint forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt pénzeszközzel, váltóval, eszközátadással, a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással ki nem egyenlítették, egyéb, illetve halasztott bevételként el nem számolták.

A **devizában fennálló váltótartozásokat** a devizaösszegnek a 60. § szerint forintra átszámított összegében kell a mérlegben – az (1) bekezdés figyelembevételével – kimutatni. /68. § (6)/

16.5. Mérlegfordulónapi átértékelésből fakadó árfolyamkülönbsétek elszámolása

A Számviteli törvény 60. § (3) bekezdése szerint

- a valutapénztárban lévő valutakészletnek,
- a devizaszámlán lévő devizának, továbbá
- a külföldi pénzürtékre szóló követelésnek,
- a külföldi pénzürtékre szóló követelés jellegű aktív időbeli elhatárolásnak,
- a külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszköznek,
- a külföldi pénzürtékre szóló értékpapírnak,
- a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségnek,
- a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettség jellegű passzív időbeli elhatárolásnak

az üzleti év **mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelése előtti könyv szerinti értéke és az értékeléskori forintértéke közötti különbséget**

- amennyiben az összevontan veszteség, egyenlegében a **pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai** között árfolyamveszteségként,
- amennyiben az összevontan nyereség, egyenlegében a **pénzügyi műveletek egyéb bevételei** között árfolyamnyereségként

kell elszámolni.

Ettől eltérően az eszközök bekerülési (beszerzési) értékének részét képezi a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó – devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett – devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyamkülönbséte, függetlenül attól, hogy az árfolyamnyereség vagy árfolyamveszteség.

16.6. Egyes devizás ügyletek elszámolása

Amennyiben az **exportértékesítés** devizában meghatározott ellenértékét azonos devizaértékű importáruval, illetve importszolgáltatással egyenlíti ki az Egyetem (barterügylet), akkor az importbeszerzés, illetve az exportárbevétel forintértékét az importbeszerzés, illetve az exportértékesítés szerződés szerinti devizaértéknek az első teljesítéskor érvényes, – a választott

– hitelintézet által meghirdetett devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlagán, vagy Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamon átszámított forintértéken határozza meg. Így az importbeszerzés és az exportértékesítés árbevétele forintértékben is azonos lesz.

A beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó devizakötelezettségnek a pénzügyi teljesítéskor realizálódott árfolyam-különbözetét a gazdálkodó - nem a pénzügyi műveletek egyéb eredményével szemben – hanem a bekerülési értéket módosító tételként veszi figyelembe, ha a gazdasági esemény az üzembe helyezés előtt megtörtént. Devizás kötelezettségnek minősül az összes olyan devizában teljesítendő kötelezettség, amelyik a beruházáshoz, vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódik, így különösen a devizás szállítói tartozás, illetve a devizás hitel-, vagy kölcsöntartozás. Csak a devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett devizakötelezettségek árfolyam-különbözete módosítja a bekerülési értéket.

Külföldi pénzügyi eszközre szóló befektetett eszköz, értékpapír beváltásakor, a külföldi pénzügyi eszközre szóló követelés és kötelezettség pénzügyi rendezésekor az előzőek szerint kiszámított könyv szerinti forintérték és a pénzügyi realizáláskor ténylegesen kapott, illetve fizetett forintérték közötti különbség összegét a pénzügyi műveletek egyéb bevételei, illetve egyéb ráfordításai között mutatja ki az Egyetem.

Egyik devizának, valutának másik devizára, valutára történő **átváltása során** az átváltás gyakorlatilag napi választott árfolyamon kerül elszámolásra, tehát árfolyam-különbözet keletkezik és realizált eredményhatás kerül kimutatásra. A beváltott deviza, valuta a könyv szerinti értékén kerül kivezetésre, a beváltás során kapott másik deviza, valuta a bekerülés napján érvényes választott árfolyamon átszámított forintértéken kerül nyilvántartásba vételre. A kivezetett deviza, valuta könyv szerinti értéke és a bekerült másik deviza, valuta nyilvántartásba vételi értéke közötti különbség – előjelének megfelelően – pénzügyi műveletek egyéb bevételei/ráfordításai között kerül elszámolásra.

Külföldi pénzürtékben kifejezett követelés pénzügyi rendezésekor, illetve a külföldi pénzürtékre szóló értékpapír beváltásakor, ha a devizában kapott pénzüsszeget az Egyetem devizaszámlára helyezi, és nem forintosítja, úgy a követelés, illetve az értékpapír állományának csökkenését a könyv szerinti értéken kell kivezetni, egyidejűleg a devizakészlet növekedését a pénzügyi rendezés napján érvényes, a számviteli politikában rögzített, választott árfolyamon kell elszámolni. A követelés, illetve az értékpapír kivezetett könyv szerinti forintértéke (a bekerülése napján, vagy a legutóbbi mérlegfordulónapi átértékeléskor érvényes, a számviteli politikában rögzített devizaárfolyamon átszámított forintértéke) és a pénzügyi rendezés napjára vonatkozó, a számviteli politika szerinti választott árfolyamon átszámított forintértéke közötti különbözet összege a pénzügyi műveletek egyéb bevételeként vagy egyéb ráfordításaként számolandó eljellegetől függően. A devizaszámlán ekkor nem keletkezik árfolyam-különbözet, csupán a nyilvántartási árfolyama változhat.

Külföldi pénzürtékre szóló követeléshez, értékpapírhoz kapcsolódóan realizált árfolyamnyereség akkor keletkezik, ha a pénzügyi teljesítéskor az Egyetem által választott, számviteli politikában rögzített árfolyam, illetve – forintosítás esetében – a bank által érvényesített árfolyam magasabb (a forint árfolyama az adott devizához viszonyítva csökkent), mint a könyv szerinti árfolyam (a teljesítéskor, számlázáskor érvényes nyilvántartásba vételkori árfolyam, illetve a legutóbbi mérlegfordulónapi átértékeléskor alkalmazott árfolyam).

Külföldi pénzürtékre szóló követeléshez, értékpapírhoz kapcsolódóan árfolyamveszteség akkor realizálódhat, ha a pénzügyi teljesítéskor a deviza árfolyama (számviteli politikában választott árfolyama, illetve a bank által érvényesített árfolyama) kisebb, mint a könyv szerinti árfolyam (a teljesítéskor, számlázáskor érvényes nyilvántartásba vételkori árfolyam, illetve a legutóbbi mérlegfordulónapi átértékeléskor alkalmazott árfolyam).

A **külföldi pénznemben kifejezett kötelezettség** (pl. külföldi szállító, devizahitel) kiegyenlítésére felhasznált saját valuta, deviza esetén a pénzeszközök felhasználása könyv szerinti árfolyamon történik. Mivel a külföldi pénznemben kifejezett kötelezettség könyv szerinti árfolyama a számviteli politikában rögzített, a teljesítés napjára vonatkozó választott árfolyam, amelyen forintosították azt a könyvekbe való felvételkor, vagy azt követően a

legutóbbi mérlegfordulónapi átértékeléskor alkalmazott árfolyam, amelyen a kötelezettséget átértékelték – és ezen az értéken kerül kivezetésre – ezért szükségszerűen árfolyam-különbözet keletkezik. A realizált árfolyamkülönbözet a pénz könyv szerinti árfolyamának és a kötelezettség könyv szerinti árfolyamának különbségéből adódik.

Barter ügylet befejeződése esetén a külföldi megrendelővel szembeni – az exportáru-szállításból, az exportszolgáltatás teljesítéséből származó, devizában meghatározott – követelés forintértéke azonos lesz a külföldi megrendelővel szembeni – importbeszerzésből (importáru-beszerzésből, importszolgáltatás igénybevételéből) származó, devizában meghatározott – kötelezettség forintértékével, amelyet (technikai számla közbeiktatásával) össze kell vezetni, az összevezetés után azokon egyenleg nem maradhat. Az azonos árfolyam miatt árfolyam-különbözet elszámolására sincs lehetőség.

A számviteli törvény **fordulónapi értékelésének hatóköre** kiterjed a devizában befolyt, vagy devizában meghatározott időarányos kamatok értékelésére is. Ezek ugyan az aktív időbeli elhatárolásokat érintik, de azon belül követelés tartalmú tételek. A pénzügyileg befolyt kamatokat a napi választott árfolyamon kell értékelni. A járó kamatok esetében sincs eltérés, ugyancsak a napi választott árfolyamon történik az értékelés. Ez akkor is igaz, ha a mérlegkészítés időpontjáig a kamat pénzügyileg is realizálódik. Ennek a mérlegfordulónapi értékelésekor a mérlegfordulónapon érvényes, a számviteli politikában rögzített, választott árfolyamot kell alkalmazni. Ez egy jelentős különbség az általános értékelési szabályoktól, mivel a devizás eszközök és kötelezettségek értékelése a mérlegfordulónapon történik, a többi eszköz mérlegértékének meghatározása pedig a mérlegkészítéskor ismert piaci érték figyelembevételével.

A **mérlegfordulónapi devizális átértékelésből** adódó összevont árfolyam-különbözet számításánál a barter-ügyletből származó kötelezettségek, illetve követelések árfolyam-különbözeteit nem lehet figyelembe venni, ugyanis ezek a kötelezettségek, és követelések év végén nem értékelhetők át.

A mérlegfordulónapi devizális átértékelést és devizás árfolyam-különbségek elszámolását megelőzően a devizás, valutás eszközök, kötelezettségek fordulónapi értékelésénél először a megtérülés szempontjából való értékelést és minősítést kell elvégezni, az ahhoz kapcsolódó leírásokat és visszairásokat kell megállapítani, valamint elszámolni.

Előbb elszámolásra kerül a(z):

- hitelezési veszteség,
- értékvesztés,
- értékvesztés visszairása,

és végül könyvelendő a:

- devizás árfolyam-különbszet.

A fenti sorrend azt is jelenti, hogy az egyes minősítéseket, értékvesztést és visszairást meg kell határozni devizában, majd a devizás értékeket kell az általános szabályok szerint átszámítani forintra. A fordulónapi devizális átértékelésből adódó árfolyam-különbszetek és az összevont devizaárfolyamkülönbszet csak ezután határozhatók meg.

III. fejezet: Egyes eszközök mérlegtételének értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikai döntések

17. Befektetett eszközök értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikaidöntések

A befektetett eszközök a gazdálkodó tevékenységét, a működést tartósan, legalább egy évet meghaladóan szolgálják.

A befektetett eszközök csoportjába az immateriális javakat, a tárgyi eszközöket, a befektetett pénzügyi eszközöket kell besorolni.

Amennyiben az eszközök használata, rendeltetése azok besorolását követően megváltozik, mert az eszköz a tevékenységet, a működést tartósan már nem szolgálja, akkor azok besorolását meg kell változtatni; a befektetett eszközt át kell sorolni a forgóeszközök közé vagy fordítva. A besorolás, az átsorolás illetve átminősítés a számviteli vezető feladata az eszközt használó szervezeti egység vezetőjével történő egyeztetés után.

17.1. Immateriális javak értékelése

A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken illetve könyv szerinti értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés elszámolására a Szt. 52. bekezdéseit kell alkalmazni.

Az **immateriális javakra adott előleget** az átutalt, fizetett a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

Alapítás-átszervezés aktivált értékeként az Egyetemi tevékenység indításával, megkezdésével, jelentős bővítésével, átalakításával, átszervezésével kapcsolatos – beruházásnak, felújításnak nem minősülő – a külső vállalkozók által számlázott, valamint a

saját tevékenység során felmerült olyan közvetlen önköltségbe tartozó költségeket lehet kimutatni, amelyek az alapítás-átszervezés befejezését követően a tevékenység során a bevételekben várhatóan megtérülnek. Ide tartoznak – többek között – a minőségbiztosítási rendszer bevezetésével kapcsolatos tevékenység költségei, valamint az ásványkincs-kutatási tevékenység során felmerült olyan költségek, amelyek a kapcsolódó beruházás, felújítás bekerülési értékében nem vehetők figyelembe, feltéve, hogy e költségek a kutatási tevékenység eredményeképpen kitermelt ásványkincs hasznosításából származó bevételekben várhatóan megtérülnek.

A befejezett alapítás-átszervezés aktivált értékét 5 év alatt, vagy 5 évnél rövidebb idő alatt lehet leírni, amennyiben ezek hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni.

Az amortizáció elszámolása a Szabályzat 12. fejezetében foglaltak alapján történik.

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni akkor, ha alapítás-átszervezés aktivált értékének könyv szerinti értéke – a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények változása következtében – tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget).

Kísérleti fejlesztés: az Innovációs törvényben meghatározott kísérleti fejlesztés.

A kísérleti fejlesztés aktivált értékeként a jövőben hasznosítható, a kísérleti fejlesztés eredményének jövőbeni hasznosításakor az árbevételben megtérülő, a kísérleti fejlesztés eredménye érdekében felmerült olyan számlázott összeget és a saját tevékenység során felmerült, közvetlen önköltségbe tartozó költségeket lehet figyelembe venni, amelyek aktiválható termékben – szellemi termék, tárgyi eszköz, készlet – nem vehetők számításba, mivel a létrehozott termék piaci – várható piaci – árát meghaladják.

A kísérleti fejlesztés állományba vett aktivált értéke nem haladhatja meg azt az összeget, ami várhatóan megtérül a kapcsolódó jövőbeni gazdasági haszonból a további fejlesztési költségek, a várható termelési költségek, illetve a termék értékesítése során közvetlenül felmerülő értékesítési költségek levonása után.

A **kísérleti fejlesztés aktivált értékeként** lehet kimutatni a megkezdett, de az üzleti év mérlegfordulónapjáig be nem fejezett kísérleti fejlesztés – a jövőben várhatóan megtérülő – közvetlen költségeit is. Ez esetben a kísérleti fejlesztés aktivált értéke nemcsak a kísérleti fejlesztés többletköltségeit foglalja magában, hanem azon termékek közvetlen költségeit is, amelyeket csak később, a kísérleti fejlesztés befejezésekor lehet a készletek, a tárgyi eszközök, a szellemi termékek között állományba venni a kísérleti fejlesztés aktivált értékének csökkentésével. Az alap- és alkalmazott kutatás költségei, valamint a kísérleti fejlesztés közvetett és általános költségei nem aktiválhatók.

A **befejezett kísérleti fejlesztés aktivált értékét** 5 év alatt, vagy 5 évnél rövidebb idő alatt lehet leírni, amennyiben ezek hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni.

Az amortizáció elszámolása a Szabályzat 12. fejezetében foglaltak alapján történik.

Üzleti vagy cégérték bekerülési (beszerzési) értéke az alábbiak szerint meghatározott különbözet:

- a megvásárolt üzletágért (ideértve a telephelyet és az üzlethálózatot is) fizetett ellenérték és a tételesen állományba vett egyes eszközök piaci értékének a tételesen állományba vett, átvállalt kötelezettségek – számviteli törvény szerinti értékeléssel meghatározott – értékével csökkentett értéke közötti különbözet, ha a fizetett ellenérték magasabb. Üzleti vagy cégértéknek minősül továbbá a beolvadáskor, összeolvadáskor megszűnő az Egyetemben lévő részesedés értékének a megszűnő az Egyetem átértékelte eszközei és kötelezettségei piaci értéke különbözetének befektetés (részesedés) arányos összegét meghaladó része is az átalakulással létrejövő jogutódnál, feltéve, hogy a részesedés korábbi bekerülési értékét a jövedelemtermelőkéesség módszerével határozták meg.

Az üzleti vagy cégértéket legalább 5 év, de legfeljebb 10 év alatt lehet leírni, amennyiben hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni (Szabályzat 12. fejezete).

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni akkor, ha az üzleti vagy cégérték könyv szerinti értéke – a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények

változása következtében – tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget)

Az **immateriális javak rendeltetésszerű használatbavételének dokumentuma** jellemzően – a kapcsolódó számviteli elszámoláshoz szükséges adatokat is tartalmazó – szerződés, megállapodás, aktiválási lap, vagy bármely okmány, mely a használatbavétel során annak tényét megfelelően igazolja, illetőleg ilyen okmány hiányában a használatbavételről készített hiteles feljegyzés.

17.2. Tárgyi eszközök értékelése

A tárgyi eszközök között a mérlegben azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok), tenyészállatokat kell kimutatni, amelyek tartósan – közvetlenül vagy közvetett módon – szolgálják az Egyetem tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére (a beruházásokra) adott előlegeket és a beruházásokat, valamint a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

A **tárgyi eszközöket**, a beruházásokat, felújításokat a bekerülési (beszerzési, előállítási) értékének az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

A tárgyi eszközöknél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni a meglevő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználandó tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját az Egyetemen történt megvalósítása esetén a közvetlen önköltség aktivált értékét), megkülönböztetve azokat a költségként elszámolandó, az eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló karbantartási munkáktól.

A tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munka, továbbá az erdőnevelési, az erdőfenntartási, az erdőfelújítási munka ellenértékét, illetve saját az Egyetemen végzett megvalósítása esetén a felmerült és a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó költségek értékét nem lehet a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értékében figyelembe venni.

Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni az eszköz használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve megmunkálás ellenértékét jelentő bér munkadíjat.

Az eszköz értékét növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe – szerződés alapján – beszámított, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott (még le nem írt) összeget.

A **beruházásra adott előleget** az átutalt, fizetett, a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értékén kell kimutatni.

A tárgyi eszközökkel kapcsolatban a számviteli törvény számos részletes előírást tartalmaz a bekerülési érték meghatározásához, ezeket a Szabályzat II.1. fejezete tartalmazza.

Nem számolható el terv szerinti illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt tárgyi eszköznél. Továbbá nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért tárgyi eszköznél sem.

Amennyiben az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megtervezésekor figyelembe vett körülményekben lényeges változás következett be, abban az esetben a terv szerint elszámolásra

kerülő értékcsökkenés megváltoztatható, de a változás eredményre gyakorolt számszerűsített hatását a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

A nem kisértékű tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása a várható hasznos élettartama, valamint az értékcsökkenési leírás választott módja alapján, egyedileg, az adott eszköz sajátosságainak, a használat körülményeinek figyelembevételével történik.

Az Egyetemenél a **tárgyi eszközök hasznos élettartamának** meghatározása egyedileg, az adott eszköz sajátosságainak, a használat körülményeinek figyelembevételével történik. Az egyes tételek hasznos élettartama általában:

<i>Tétel megnevezése</i>	<i>Élettartam (év)</i>
Ingtatlanok és vagyoni értékű jogok	20
Műszaki berendezések, gépek, járművek	3
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	7
Tenyészállatok	7

Az Egyetemenél a tárgyi eszközök leírási kulcsának meghatározása egyedileg, az adott eszköz sajátosságainak, a használat körülményeinek figyelembevételével történik. Az egyes tételek leírási kulcsa általában:

<i>Tétel megnevezése</i>	<i>Kulcs (%)</i>
Ingtatlanok és vagyoni értékű jogok	2-5
Műszaki berendezések, gépek, járművek	33,3
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	14,5
Tenyészállatok	14,5

A **tárgyi eszközök üzembe helyezését** az eszköz szokásos az Egyetemi tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának kezdő időpontjában hitelt érdemlően **dokumentálni** kell. A rendeltetésszerű használatbavétel dokumentuma jellemzően a kapcsolódó számviteli elszámoláshoz szükséges adatokat is tartalmazó üzembehelyezési jegyzőkönyv,

használatbavételi engedély, aktiválási lap, vagy bármely okmány, mely a használatbavétel során annak tényét megfelelően igazolja, illetőleg ilyen okmány hiányában a használatbavételről készített hiteles feljegyzés.

17.3. Befektetett pénzügyi eszközök értékelése

A mérlegben a befektetett pénzügyi eszközök között a tartós részesedéseket, tartósan adott kölcsönöket – ideértve a tartósan lekötött pénzeszközöket – és a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat kell kimutatni.

A befektetett pénzügyi eszközök év végi értékelésének alátámasztása leltárral történik. A leltár készítésekor a befektetett pénzügyi eszközöket a számviteli alapelveknek megfelelően vezetett és egyeztetett analitikus nyilvántartásból kell a mérleg fordulónapja szerinti értékben a leltárba felvenni.

A befektetett pénzügyi eszközök bekerülési értékének megállapítása, nyilvántartása, értékelése a **Gazdasági Igazgatóság Számviteli Osztály** feladata.

Az Egyetemnek az Szt.-ben meghatározott eszközök után, így a befektetett pénzügyi eszközök meghatározott körében értékvesztést kell elszámolnia, melynek elszámolására a Szt. 54–56. -át kell alkalmazni.

A **gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést**, függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel, a Számviteli törvény szerinti bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értékének meghatározását jogcímenként a Szabályzat 11. fejezete tartalmazza.

Hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírt, függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A **hitelviszonyt megtestesítő, kamatozó értékpapír** bekerülési értéke nem tartalmazhatja a vételár részét képező, továbbá a kibocsátási okiratban, a csereszerződésben, a vagyonfelosztási javaslatban meghatározott piaci, forgalmi, beszámítási érték részét képező, felhalmozott kamat összegét.

A **tartós kölcsönöket** (ideértve az éven túli lejáratú bankbetéteket is) a mérlegben a bekerülési érték még nem törlesztett összegének az elszámolt értékvesztéssel csökkentett, visszairással növelt összegében (könyv szerinti értéken) kell kimutatni.

A mérlegben a **külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközt**, az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni minden esetben.

18. Forgóeszközök értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikaidöntések

A forgóeszközök a gazdálkodó tevékenységét **éven belül** szolgálják. A forgóeszközök csoportjába a készleteket, követeléseket, értékpapírokat és pénzeszközöket kell besorolni.

18.1. Készletek

A **készletek** az Egyetemi tevékenységet közvetlenül vagy közvetve szolgáló olyan eszközök,

- amelyeket a rendszeres (szokásos) üzleti tevékenység keretében értékesítési céllal szereztek be, és azok a beszerzés és az értékesítés között változatlan állapotban maradnak (árúk, göngyölegek, közvetített szolgáltatások), bár értékük változhat,
- amelyek az értékesítést megelőzően a termelés, a feldolgozás valamely fázisában vannak [befejezetlen termelés, (értve alatta a befejezetlen terméket és a befejezetlen, még ki nem számlázott szolgáltatást), félkész termékek] vagy már feldolgozott, elkészült állapotban értékesítésre várnak (késztermékek), ideértendő továbbá a *szerződés elszámolási*

egységéhez kapcsolódó befejezetlen termelés, befejezetlen szolgáltatás, félkész és késztermék is, a kapcsolódó árbevétel elszámolásáig,

- amelyeket az értékesítendő termékek előállítására vagy a szolgáltatások nyújtása során fognak felhasználni (anyagok),
- amelyek az Egyetem tevékenységét legfeljebb egy évig szolgálják, (ideértendők a használatbavételig: a szerszám, a műszer, a berendezés, felszerelés, a munkaruha, az egyenruha, a védőruha),
- amelyek a termelés (a tartás) költségei eredményeként növekednek, gyarapszik tömegük (súlyuk), függetlenül attól, hogy az Egyetemi tevékenységet mennyi ideig szolgálják (ideértendők: a növendék-, a hízó- és az egyéb állatok),
- amelyeket a befektetett eszközök közül a készletek közé átsoroltak,
- amelyeket értékesítési céllal szereztek be, állítottak elő, de azokat az Egyetem az értékesítésig (az állományból történő kivonásig) átmenetileg használatba vett (ezek a használatba vétel időpontjától készletek).

A mérlegben a készleteket bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni. Készletek esetében a beszerzési árba mindazok a költségek tartoznak, amelyek a raktárba kerülésig merültek fel.

A **készletre adott előleget** az átutalt, kifizetett, a levonható előzetesen felszámított forgalmi adót nem tartalmazó összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Készletek bekerülési értékének meghatározása:

- forintban fizetés esetén a levonható áfa nélküli számlaérték,
- devizában, valutában fizetés esetén a levonható áfa nélküli, devizának a teljesítés napján érvényes – a Számviteli Politikában rögzített módon kalkulált – devizaárfolyamon számított forintértéke,
- exportáruval, exportszolgáltatással fizetés esetén az első ügylet teljesítésének napján érvényes – a Számviteli Politikában rögzített módon kalkulált – devizaárfolyamon számított forintérték.

- apport esetén beszerzési árnak minősül az eszköz társasági szerződésben meghatározott, le nem vonható általános forgalmi adót is magában foglaló értéke.
- átalakulás esetén a létesítő okiratban meghatározott értéknek az átalakulással létrejövő gazdasági társaság végleges vagyommérlegben szereplő értéket kell tekinteni.
- a térítés nélkül átvett készlet beszerzési ára az átadónál kimutatott nyilvántartási érték, legfeljebb a piaci érték.
- az ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt készletek esetében a beszerzési ár az eszköznek az állományba vétel időpontjában érvényes piaci (valós) értéke. Piaci (valós) érték meghatározása árjegyzék alapján történik átlagár alkalmazásával.
- abban az esetben, ha a bekerülési értéket alkotó valamely tételről a raktárba szállításig a számla nem érkezett meg, az adott tétel értékét a rendelkezésre álló dokumentumok alapján kell meghatározni. A számla kézhezvételekor a becslés miatt keletkező különbözettel a bekerülési értéket módosítani kell, ha az eltérés jelentős.
- a saját termelésű készletek közvetlen önköltségét az önköltség-számítási szabályzat tartalmazza. A saját termelésű készletek esetén az előállítási költségben nem vehető figyelembe az eszköz előállításához igénybe vett hitel kamata és a készletre kötött biztosítás összege.

A készletek bekerülési értéke:

- egyedi nyilvántartással,
- csoportos nyilvántartás esetén súlyozott átlagár alkalmazásával,
- FIFO módszer alkalmazásával is meghatározható.

A készletek mérlegbeni értéke:

- a készleteket beszerzési, előállítási költségüknél, illetve apportértéküknél magasabb értékben nem lehet a mérlegben kimutatni. A korábban értékvesztéssel csökkentett értéket újra fel lehet értékelni, ha a piaci érték tartósan és jelentősen magasabb, mint a könyv szerinti érték, de legfeljebb az eredeti bekerülési értékig.
- az értékelés alátámasztása leltárral történik. Ennek tételesnek, értékben tükrözőnek kell lennie. A leltározás XII.31-i fordulónapos, fizikai

leltárfelvétellel történik, részletes szabályait a Leltárkészítési Szabályzat rögzíti.

18.2. Vásárolt készletek értékelése és nyilvántartása

A **vásárolt készletek** (anyag, áru) értékelése az állományból való kivezetés szempontjából történhet:

- a Számviteli törvény szerinti egyedi bekerülési értéken, vagy
- a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési értéken, vagy
- a beszerzési értékek alapján a FIFO módszer szerint meghatározott bekerülési értéken.

Az **átlagos beszerzési ár (átlagos beszerzési érték) meghatározható:**

- csúsztatott átlagárral, amikor minden beszerzés után új átlagár (átlagos beszerzési érték) kerül kiszámításra és az aktuális készletcsökkenés értéke ezzel az új átlagárral (átlagos beszerzési értékkel) kerül meghatározásra. Az újabb átlagár megállapításához az előző készletből megmaradt készletet az előző átlagárral számított értéken kell figyelembe venni,
- időszaki (havi, negyedéves, éves) átlagárral, ami az időszak végén kerül kiszámításra és ezzel kerül értékelésre a készletcsökkenés.

FIFO módszer: az elsőként bevételezett készlet mennyiség kerül először kiadásra, azaz az elsőként megvásárolt készlet kerül először felhasználásra, értékesítésre, egyéb kiadásra, következésképpen az időszak végén a készletek között maradt tételek a legutolsó beszerzésből származnak.

Az **Egyetemenél a vásárolt anyagok értékelésének alapja** az egyedi bekerülési ár. A különböző időpontokban beszerzett, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező vásárolt anyagok értékelése során bekerülési ár a **FIFO módszerrel** kerül meghatározásra. Ekkor az értékelés során úgy kell eljárni, hogy a leltárban szereplő anyagokat a leltári mennyiségnek megfelelő legutóbbi beszerzések egységárain kell számba venni, feltételezve, hogy mindig a legkorábban beszerzett anyagok kerültek elsőként felhasználásra.

Az értékvesztés elszámolására vonatkozó szabályokat a Szabályzat 15. fejezete tartalmazza.

A vásárolt készletek beszerzési árába tartozó tételek:

- vételár,
- felár,
- engedmény (-),
- szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembehelyezési költség,
- bér munka díja,
- beszerzéssel kapcsolatos közvetítői költségek,
- bizományi díjak,
- beszerzéshez kapcsolódó adók (fogyasztási, jövedéki adó),
- vám költségek (vám, vámpótlék, vámkezelési díj).

Az Egyetemenél a vásárolt készletek nyilvántartása

Az Egyetem a vásárolt anyagokról és árukról **folyamatos mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezet**, ennek megfelelően azok beszerzései a készletek között kerülnek elszámolásra, felhasználásuk, illetve értékesítésük (kivezetésük) költségkénti (ráfordításkénti) könyvelései pedig a nyilvántartás adatai szerint történnek. Ezen készletek esetében a fordulónapi - mennyiségi felvételen vagy egyeztetésen alapuló - leltár, valamint a nyilvántartás adatai közötti esetleges eltérés leltári különbözetként kerül elszámolásra.

A nyilvántartással nem érintett (vagy ahol a nyilvántartás csak mennyiségi, csak értékbeni, vagy nem folyamatos) vásárolt anyagok és áruk beszerzései költségként (ráfordításként) kerülnek elszámolásra, a fel nem használt, el nem adott készlet fordulónapi leltár alapján - mennyiségi felvétellel vagy egyeztetéssel, e szabályzat szerinti értékelési eljárások alkalmazásával - megállapított értéke a költségek (ráfordítások) csökkentésével kerül nyilvántartásba vételre a készletek között.

18.2. Saját termelésű készletek értékelése és nyilvántartása

A **saját termelésű készletek** (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állatok) nyilvántartásba vételi értékének (előállítási értékének) megállapítása történhet:

- a számviteli törvény 51. §-a szerinti tényleges közvetlen önköltségen,
- utókalkulációval meghatározott közvetlen önköltségen,
- norma szerinti közvetlen önköltségen, ebben az esetben a befejezetlen termelés norma szerinti közvetlen önköltsége a félkész termék, a késztermék norma szerinti önköltségéből a *készültségi fok* alapján arányosítással kerül meghatározásra,
- a még várhatóan felmerülő költségekkel és a kalkulált haszonnal csökkentett eladási áron; a még várhatóan felmerülő költségek *készültségi fok* alapján arányosítással is meghatározhatók (ez csak egyszerűsített éves és mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolónál választható eljárás).

Az óvatosság elvének érvényesülése érdekében az **értékvesztéseket** a saját termelésű készletek (befejezetlen termelés, félkész és késztermék) vonatkozásában is **el kell számolni**, ennek részletszabályait a Szabályzat 15. fejezete tartalmazza.

A **befejezetlen építési-szerelési, illetve technológiai szerelési munka bekerülési értéke** a kalkulációs egység összes elszámolt közvetlen költségéből a megrendelővel még el nem számolt, de ténylegesen elvégzett munkák közvetlen önköltsége, amely utókalkulációval, továbbá a megrendelő igazolása alapján, a teljesítési fok alapján arányosítással is meghatározható. A kalkulációs egység egy szerződés szerinti munkánál (egy létesítménynél) nagyobb egység nem lehet. Ez a szabály a 2020. január 1-je előtt megkötött szerződésekre alkalmazható utoljára. Ez időpontot követően kötött szerződések esetében az általános szabályok szerint kell eljárni, figyelembe véve a szerződés elszámolási egységére, illetve az azzal kapcsolatos befejezetlen, félkész és késztermékekre vonatkozó szabályokat is [ez utóbbiak közé értve a számviteli törvény 3. § (4) bekezdés 11-13. pontja, 28. § (3a) bekezdése, 32. § (8) bekezdése, 44. § (7) bekezdése, 62. § (2) bekezdése, 72. § (4a) bekezdése, 98. § b) pontja szerinti rendelkezéseket].

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja a könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

A saját termelésű készlet értékelése az állományból való kivezetés szempontjából történhet

- az egyedi készlet tényleges közvetlen önköltségén
- az átlagos (súlyozott) közvetlen önköltségen,
- FIFO módszer szerint meghatározott közvetlen önköltségen.

Az azonos paraméterekkel rendelkező, csoportosan nyilvántartott készletekre alkalmazott átlagos (súlyozott) közvetlen önköltség és a FIFO módszer szerinti közvetlen önköltség a nyilvántartásba vételi értékből levezetve, a norma szerinti közvetlen önköltségekből, vagy az utókalkuláció szerintiközvetlenönköltségekből, vagy az eladási árból visszaszámított közvetlen önköltségekből kerül meghatározásra.

Az Egyetemenél a saját termelésű készletek nyilvántartása

Az Egyetem a saját termelésű készleteiről **folyamatos mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezet**, ennek megfelelően azok aktiválásai a készletek között kerülnek elszámolásra, felhasználásuk, eladásuk (kivezetésük) költségkénti (ráfordításkénti) könyvelései pedig a nyilvántartás adatai szerint történnek. Ezen készletek esetében a fordulónapi - mennyiségi felvételen vagy egyeztetésen alapuló - leltár, valamint a nyilvántartás adatai közötti esetleges eltérés leltári különbözetként kerül elszámolásra.

A nyilvántartással nem érintett (vagy ahol a nyilvántartás csak mennyiségi, csak értékbeni, vagy nem folyamatos) saját termelésű készletek előállítási költségei költségként (ráfordításként) kerülnek elszámolásra, a fel nem használt, el nem adott készlet fordulónapi leltár alapján - mennyiségi felvétellel vagy egyeztetéssel, e szabályzat szerinti értékelési eljárások alkalmazásával - megállapított értéke aktivált saját teljesítményértékként, a költségek (ráfordítások) csökkentésével kerül nyilvántartásba vételre a készletek között.

19. Követelések értékelése, adósok minősítése

19.1. Követelések értékelése

Követelések azok a különféle szállítási, az Egyetemi, szolgáltatási és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett fizetési igények, amelyek az Egyetem által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, szolgáltatás teljesítéséhez, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékesítéséhez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez (beleértve az osztalékélelőleget is) kapcsolódnak, valamint a különféle egyéb követelések, ideértve a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a bíróság által jogerősen megítélt követeléseket is.

Követelések között kell kimutatni:

- Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők),
- Követelések kapcsolt vállalkozással szemben,
- Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben,
- Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben,
- váltókövetelések,
- egyéb követelések.

A követelést, ideértve a hitelintézetekkel, a pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a pénzeszközöket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket is, függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett eszközök között szerepel, az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értékben kell kimutatni.

Elismertnek azt a követelést kell tekinteni, amelynek teljesítésével kapcsolatban a partner (adós):

- sem mennyiségi, sem minőségi kifogással nem élt,
- a tartozás összegét nem kifogásolta,

- a teljesítés elfogadásáról szóló nyilatkozatot elismerte, az átvételt igazoló okmányokat aláírta,
- a számlázott összeget átutalta.

Behajthatatlanná vált követelést nem lehet a mérlegben szerepeltetni. Ha a behajtásra tett kísérlet eredménytelen, akkor a – részben vagy egészében behajthatatlan – követelést legkésőbb a mérlegkészítéskor – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – az üzleti év hitelezési veszteségeként le kell írni.

A behajthatatlannak minősül – a számviteli törvény szerint – az a követelés

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető),
- amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
- amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

A **pénzügyi lízinggel kapcsolatos követelés** összege nem foglalja magában a pénzügyi lízinggel kapcsolatosan járó kamat összegét. Az ilyen címen felvett követelés összegét a megfizetett lízingdíj lízingszerződésben meghatározott tőketörlesztő összegével csökkentetten kell a mérlegben kimutatni.

A külföldi pénzürtékre szóló követelést a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a külföldi pénzürtékre szóló követelést, az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni minden esetben.

A mérlegben a követelést a könyv szerinti értéken addig kell kimutatni amíg:

- azt pénzügyileg nem rendezték, vagy
- egyéb módon, a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással, eszközátadással nem rendezték,
- váltóval ki nem egyenlítették, illetve
- amíg azt el nem engedték, vagy
- behajthatatlan követelésként le nem írták.

A követelések állományában bekövetkezett változások év közben folyamatosan rögzítésre kerülnek az analitikus nyilvántartásban és a főkönyvben is. A követeléseket bekerülési értéken kell állományba venni. A követelések bekerülési értékének megállapítása, valamint az év végi értékelések elszámolása a Gazdasági Főigazgató és a Számviteli Osztály feladata.

19.2. Az Egyetem adósainak minősítése

A fordulónapon fennálló, a mérlegkészítés napjáig ki nem egyenlített követelések értékelése (értékvesztése elszámolása vagy szükség és lehetőség szerint annak visszairása) során az adósok minősítése, besorolása

az adósról az értékeléskor rendelkezésre álló információk, valamint az adósnak a **korábban** bonyolított forgalom során tanúsított magatartása és annak tendenciája alapján történik.

Azokat az adósokat, vevőket, akik a tartozásukat elismerték, de határidőre nem fizették meg, az analitikát vezető szervezetnek kötelessége negyedéves rendszerességgel felszólító levélben értesíteni.

- Az adóst, a vevőt a behajtás érdekében legalább két esetben tértivevényes levélben, vagy olvasási visszaigazolással beállított e-mail üzenetben fel kell szólítani, majd ezt

követően a követelést jogi úton történő behajtásának érvényesítése érdekében továbbítani kell az Egyetem e feladatra megbízott jogi képviselője felé.

- Az Egyetem a 30 ezer forint alatti követeléseket az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül (fizetési felszólítás) nem írja elő behajtásra, tekintettel a felmerülő költségek nagyságára. A feltételeknek megfelelő követelést behajthatatlan követelésként kell kezelni.
- A hallgatói kintlévőségek nyilvántartása a Neptun rendszerben (analitikus nyilvántartás) történik. A kintlévőség kezelése (felszólítás) a tanulmányi ügyintézők feladata.
- A követelés behajthatatlansága esetén a jogi képviselő teszi meg a javaslatot a pénzügyi vezető felé a követelés behajthatatlanság jogcímen történő kivezetésére. A követelés behajthatatlanság címén történő leírásáról, valamint a követelés kivezetéséről a gazdasági főigazgatói jóváhagyás szükséges.

A mérlegben a követelést a partner által elismert, elfogadott értéken lehet kimutatni. A partner általi elismerés esetei, dokumentumai:

- a szerződésen alapuló követelés esetében a partner a számlát nem kifogásolja meg, nincs a teljesítéssel kapcsolatban sem mennyiségi, sem minőségi kifogása,
- minden év december 31-i fordulónapra vonatkozóan ajánlott küldeményként kiküldött és a vevő által elfogadott egyenlegközlő levél (a vevő által elfogadottnak minősül, ha a levélre 8 napon belül nem érkezik válasz, vagy elfogadó válasz érkezik),
- a mérlegforduló napját követő, de a mérleg készítését megelőző időpontban történő pénzügyi teljesítés a vevő részéről,
- a felszámoló által megküldött „hitelezői igény visszaigazolás”,
- a jogszabályon alapuló követelés év végi értékelése során a követelést elismertnek kell tekinteni, amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

El nem ismert követelésekkel kapcsolatos eljárási szabályok:

- az analitikát vezető szervezet egyeztet a kötelezettségvállalóval, s amennyiben a követelés jogos, abban az esetben elutasítja a vevő/adós kifogását és újra felszólítja a teljes vagy részbeni összeg megfizetésére,

- ha a követelés a vevő/adós kifogása alapján nem jogos és ezt a kötelezettségvállaló írásban is megerősíti, abban az esetben az analitikát vezető szervezeti egység által a követelés az analitikából törlésre kerül. Az el nem ismert követelés bizonylatai az Egyeztető levélre írt kifogásoló levél és a kötelezettségvállaló nyilatkozata arról, hogy a követelés nem jogos.
- Az el nem ismert követelések nem szerepelhetnek a mérlegben. Ezeket elkülönítve kell kimutatni. A vitatott és/vagy peresített követeléseket összeghatártól függetlenül egyedileg kell értékelni és a Kiegészítő mellékletben kell kimutatni. A kivezetés nem eredményezi a követelésről történő lemondást.

A követeléseket a mérlegkészítéskori értékelés során minősíteni kell az alábbi szempontok szerint:

- a követelés várhatóan realizálható összege hogyan viszonyul annak könyv szerinti értékéhez,
- megfelel-e a követelés a számviteli törvény behajthatatlan követelés kritériumának,
- megtörtént-e a követelés elengedése.

A követelések mérlegfordulónapi állományának értékelése során a következő sorrendet kell betartani:

- hitelezési veszteségek elszámolása (behajthatatlan és elengedett követelések leírása),
- értékvesztések, és visszaírt értékvesztések elszámolása.

Behajthatatlan követelések:

- A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.
- A behajthatatlannak nem minősülő elengedett követelések összegét az egyéb ráfordítások közötti elszámolással kell leírni.

Követelések utáni értékvesztés elszámolására és annak visszaírására vonatkozó szabályokat a Szabályzat 15.3. fejezete tartalmazza.

20. Értékpapírok értékelése

A **forgóeszközök között értékpapírként** a forgatási célból, átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, illetve tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket kell kimutatni.

A forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között azokat az értékpapírokat kell kimutatni, amelyeket forgatási célból, kamatbevétel, illetve árfolyamnyereség elérése érdekében szereztek be, továbbá azokat, amelyek a tárgyévet követő üzleti évben lejárnak.

A **gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést**, függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

A devizás értékelés részletszabályait a Szabályzat 16. fejezete tartalmazza.

A **hitelviszonyt megtestesítő, rövid lejáratú** (éven belüli, illetve egyéves lejáratú) értékpapír beszerzési értéken (a vételár részét képező kamattal csökkentett vételáron) értékelhető mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket (és a felhalmozott kamatot) megfizeti.

A forgóeszközök között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési értéke a beszerzéshez kapcsolódóan fizetett (elszámolt) bizományi díj, a vásárolt vételi opció díja nélkül is meghatározható.

Amennyiben a forgóeszközök között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés beszerzéséhez kapcsolódóan fizetett (elszámolt), a beszerzési értékben figyelembe nem vett bizományi díj, vásárolt vételi opció díja jelentős összegű és az az értékpapír beváltásakor, az értékpapír, a befektetés értékesítésekor várhatóan megtérül, annak összegét időbelileg el lehet határolni.

Tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél, továbbá hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál nyilvántartási érték a Számviteli törvény 47–50. § szerinti – bekerülési érték részét képező - tételek, vagy csoportos nyilvántartás esetén a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési ár, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott beszerzési ár. Csoportos nyilvántartást és értékelést csak a minden tekintetben azonos paraméterekkel, kibocsátási feltételekkel (a kibocsátó, a névérték, a futamidő, a kamatfeltételek, a devizanem stb.) rendelkező értékpapírokra lehet alkalmazni, amelyek legfeljebb az adott sorozaton belüli sorozatszámokban térnek el egymástól.

Az értékvesztés elszámolására és visszairására vonatkozó szabályokat a Szabályzat 15. fejezete tartalmazza.

21. Pénzeszközök értékelése

A **pénzeszközök** a készpénzt, az elektronikus pénzt és a csekkeket, továbbá a bankbetéteket foglalják magukban

A mérlegben a pénztár, csekkek értékeként az üzleti év mérlegfordulónapján a pénztárban lévő forintpénzkészlet értékét a valutakészlet átszámított forintértékét, az elektronikus pénzeszközök értékét, a kapott csekkek értékét, leltárral alátámasztva, kell kimutatni.

A mérlegben a bankbetétek értékeként az üzleti év mérlegfordulónapján, a számlavezető hitelintézetnél elhelyezett forintbetét bankkivonattal egyező értékét, továbbá a devizaszámlán lévő deviza bankkivonattal egyező értékének átszámított forintértékét kell kimutatni, függetlenül attól, hogy azokat belföldi vagy külföldi hitelintézetben helyezték el.

A valutapénztárba bekerülő valutakészletet, a devizaszámlára kerülő devizát a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelyet a fizetett összegben kell felvenni, és amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

A mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát minden esetben az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

A devizás értékelésre vonatkozó részletszabályokat a Szabályzat 16. fejezete tartalmazza.

A pénzeszközök értékelése:

- az Egyetemen házipénztár működik.
- a mérlegben a bankszámlák értékét a könyvekben szereplő összeggel egyezően, az év utolsó napján a bankszámlán lévő összegben, a banki értesítővel egyezően kell szerepeltetni.

A pénzeszközök bekerülési értékének megállapítása, valamint az év végi értékelések elszámolása a Gazdasági Igazgatóság Számviteli Osztály feladata.

A pénzeszközöknél az értékvesztés kategóriát akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos Egyetemnek maradéktalanul rendelkezésre bocsátani.

A pénzeszközökkel kapcsolatos feladatokat a **Pénzkezelési Szabályzat** tartalmazza.

22. Időbeli elhatárolások

Az aktív időbeli elhatárolások fordulónapi értékelése keretében szükség szerint - a számviteli előírásoknak, valamint e szabályzat előírásainak megfelelően - a devizás átértékelés értékelési különbözete, valamint a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételek esetében értékvesztés előírás vagy e választás esetén annak visszairása kerül elszámolásra.

Az aktív időbeli elhatárolások fogalmát és egyes típusait a Számviteli Politika tartalmazza.

Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat és azok feloldását a Szt. 32-33., valamint a 44-45. értelmében szükséges elszámolni.

Az időbeli elhatárolások közül azokat, amelyeknek a feloldása nem konkrét gazdasági események bekövetkeztéhez kötött – mint pl. tartozás átvállalás pénzügyi rendezése - év elején visszavezetjük, és a következő fordulónapra az aktuális értékek képzésére kerül sor.

Az időbeli elhatárolások bekerülési értékét, esetleges értékvesztését az egyes tételek jellegére, típusára vonatkozó szabályok alkalmazásával kell megállapítani.

IV. fejezet: Egyes forrás mérlegtételének értékelése és a kapcsolódó számvitelpolitikai döntések

A mérlegben forrásként a saját tőkét, a céltartalékokat, a kötelezettségeket és a passzív időbeli elhatárolásokat kell szerepeltetni.

A saját tőkét, a céltartalékot, a kötelezettségeket és a passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

23. Saját tőke értékelése

A **saját tőke** a - jegyzett, de még be nem fizetett tőkével csökkentett - jegyzett tőkéből, a tőketartalékból, az eredménytartalékból, a lekötött tartalékból, az értékelési tartalékból és a tárgyév adózott eredményéből tevődik össze.

Saját tőkeként – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a mérlegben csak olyan tőkerészt szabad kimutatni, amelyet a tulajdonos (a tag) bocsátott az Egyetem rendelkezésére, vagy amelyet a tulajdonos (a tag) a tőketartalékon túlmenően az adózott eredményből hagyott az Egyetemnél, továbbá a – tulajdonostól eltérő – harmadik fél által jogszabály alapján a saját tőke elemeibe véglegesen juttatott tőkét.

A saját tőke részeként kell kimutatni az értékhelyesbítés értékelési tartalékát és a valós értékelés értékelési tartalékát is.

A saját tőkébe tartozó elemeket a mérlegben **könyv szerinti értéken** kell kimutatni.

Amennyiben a saját tőke értékelése során a tőkemegfelelésre vonatkozó előírások (jegyzett tőke fedezetlenné válik, vagy a saját tőke jelentős mértékben lecsökken) sérülése észlelhető, úgy azzal kapcsolatban az Egyetem vezetése a szükséges intézkedéseket köteles megtenni

24. Veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezése

A veszteség miatt negatív eredménytartalék ellentételezésére indokolt esetben / az Egyetem fenntartójának döntése és utasítása szerint / az Egyetem legfőbb szerve vonatkozó döntése alapján a meglévő tőketartalék, valamint - a jogszabályi előírásoknak megfelelő módon és mértékben - a lekötött tartalék is felhasználható. Végül a jegyzett tőke leszállításával is megszüntethető a negatív eredménytartalék.

25. Lekötött tartalék választható célokra

Az Egyetem a jogszabályban előírt jogcímeken túl, döntése alapján, indokolt esetben kötelezettségek fedezetét jelentő lekötött tartalékot képezhet meglévő tőketartaléka (ennek kimerülése esetén eredménytartaléka) vagy eredménytartaléka terhére. A kötelezettségek fedezetét jelentő lekötött tartalék képzésén túl más, saját célokat szolgáló lekötött tartalék is képezhető az eredménytartalék terhére. Jogszabály előírhatja lekötött tartalék képzését a jegyzett tőke terhére is.

26. Értékelési tartalék értéke

Értékelési tartalékként, és azon belül elkülönítetten kell kimutatni

- a Számviteli törvény szerinti és az Egyetem döntése szerint alkalmazható piaci értékelés alapján meghatározott értékhelyesbítés összegét az értékhelyesbítés értékelési tartalékként (az értékhelyesbítésről részletesen a Szabályzat 14. fejezetében), továbbá
- az Egyetem döntése szerinti valós értéken történő értékelés alapján a saját tőkével szemben elszámolt értékelési különbözetet a valós értékelés értékelési tartalékként.

A valós értéken történő értékelés lehetőségével az Egyetem egyetlen pénzügyi instrumentum esetében sem kíván élni, így sem az eredménykimutatásban, sem a mérlegben valós értékelés értékelési különbözete nem jelenik meg.

Amennyiben a gazdálkodó tevékenységét tartósan szolgáló vagyoni értékű jog, szellemi termék, tárgyi eszköz (kivéve a beruházásokat, a beruházásra adott előleget), tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetés piaci értéke jelentősen meghaladja az adott eszköznek a terven felüli értékcsökkenés/értékvesztés és visszairás utáni könyv szerinti (bekerülési) értékét, ezen eszköz a mérlegben piaci értéken is felvehető.

A piaci érték és a visszairás utáni könyv szerinti (bekerülési) érték közötti különbözet a mérlegben az eszközök között Értékhelyesbítésként, a saját tőkén belül Értékelési tartalékként mutatható ki.

Amennyiben az Egyetem él a **piaci értéken történő értékelés** lehetőségével – mely döntésről lásd a 14. Értékhelyesbítés fejezetben foglaltakat – úgy a piaci értékelésbe bevont eszközök esetében a leltárnak – többek között tartalmaznia kell:

- az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értékét;
- az egyedi eszköznek az elszámolt értékcsökkenéssel, értékvesztéssel csökkentett, és szükség szerinti visszairással növelt bekerülési értékét (könyv szerinti nettó értékét);
- az előző pontok szerinti értékek különbözetét.

Amennyiben az egyedi eszközönként meghatározott értékhelyesbítés összege jelentősen eltér az előző üzleti év mérleg fordulónapján kimutatott értékhelyesbítés összegétől, a leltárral alátámasztott különbözet:

- növeli az értékhelyesbítés összegét, az értékelési tartalékkal szemben, ha a tárgyévi értékhelyesbítés értéke meghaladja az előző évit,
- csökkenti az értékhelyesbítés összegét, az értékelési tartalékkal szemben, ha a tárgyévi értékhelyesbítés értéke alacsonyabb az előző évinél, legfeljebb az előző üzleti év mérlegforduló napján kimutatott értékhelyesbítés összegéig.

Az eszközök könyvekből történő kivezetésekor az egyedi eszközhöz kapcsolódó, elkülönítetten nyilvántartott értékhelyesbítést is ki kell vezetni az értékelési tartalékkal szemben.

Az értékhelyesbítések megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét a választott könyvvizsgálónak a kötelező könyvvizsgálat keretében tételesen ellenőriznie kell. Amennyiben a könyvvizsgálat nem kötelező, az értékelés **felülvizsgálatával független könyvvizsgálót** kell megbízni.

Az egyedi eszköz piaci értékét és az értékhelyesbítés, valamint az értékelési tartalék meghatározását minden üzleti évben a fordulónappal el kell végezni, *ha* az Egyetem élni kíván a piaci értéken való értékelés lehetőségével.

A gazdálkodó szervezetnek az értékelésbe bevont eszközök körét és a felértékelés módszerét rögzíteni szükséges.

Az értékhelyesbítés értékelési tartaléka és az értékhelyesbítés csak és kizárólag egymással szemben és azonos összegben változhat. Az értékelési tartalékból a saját tőke többi elemét nem lehet kiegészíteni, vagy arra kötelezettséget vállalni.

27. A céltartalék-képzés szabályai

A céltartalék képzésre vonatkozó szabályokat a Számviteli Politika tartalmazza.

A képzett céltartalékokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell szerepeltetni

Az Egyetem a Szt. kötelező előírásain túlmenően nem képez céltartalékokot.

28. Kötelezettségek értékelése

A kötelezettségek fogalmát, egyes típusait a Számviteli Politika tartalmazza.

Az **áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből** származó, általános forgalmi adót is tartalmazó

- forintban teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott összegben,
- devizában teljesítendő kötelezettséget - kivéve, ha az ellenérték kiegyenlítése exportáruval történik - az elismert, számlázott devizaösszegnek a forintra átszámított összegében

kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt pénzeszközzel, váltóval, eszközátadással, a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással ki nem egyenlítették, egyéb, illetve halasztott bevételként el nem számolták.

A nyilvántartásokból a kötelezettség akkor kerül kivezetésre, ha az bármilyen módon kiegyenlítésre kerül, a hitelező szempontjából a hatályos előírások szerint behajthatatlannak minősül, vagy arra a jogosult a továbbiakban igazoltan nem tart igényt és elengedi, továbbá, ha azt harmadik fél helyette ellentételezés fejében vagy a nélkül átvállalja.

A **forintban felvett hitelt, kölcsönt** a ténylegesen folyósított, illetve a törlesztésekkel csökkentett összegben, a devizában felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított deviza, illetve a törlesztésekkel csökkentett deviza forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni.

A **pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettség** összegét a megfizetett lízingdíjak lízingszerződésben meghatározott tőketörlesztő összegével csökkentetten kell a mérlegbe beállítani. Az ilyen címen felvett kötelezettség összege nem foglalja magában a pénzügyi lízinggel kapcsolatosan fizetendő kamat összegét.

A forintban fennálló **váltótartozásokat** a fizetendő forintösszegben, a devizában fennálló váltótartozásokat a devizaösszegnek a forintra átszámított összegében kell kimutatni.

A **külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget** a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

A devizás értékelés szabályait a Szabályzat 16. fejezete részletezi.

Az **Egyetem kötelezettségként tartja nyilván** – az Szt. 42. szerint – azokat a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzürtékben kifejezett elismert tartozásokat, amelyek a szállító, az Egyetem, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó által már teljesített, az Egyetem által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz kapcsolódik. A kötelezettségek lehetnek hátrasoroltak, hosszú és rövid lejáratúak.

Az Egyetem olyan **nyilvántartást** vezet, amelyből megállapítható a kötelezettségek fajtája, tartalma szerinti megkülönböztetése, valamint a kötelezettségekből a kapcsolt vállalkozásokkal szembeni fennállása.

A kötelezettségek a beszámolóba a felleltározásukat követően, az analitikus nyilvántartásokkal megegyezően, forintban a könyv szerinti értéken kerülnek be.

A kötelezettségeket a mérlegben **könyv szerinti értéken** kell kimutatni.

29. Passzív időbeli elhatárolások értékelése

A passzív időbeli elhatárolások fordulónapi értékelése keretében szükség szerint - a számviteli előírásoknak, valamint e szabályzat előírásainak megfelelően - a devizás átértékelés értékelési

különbözete kerül elszámolásra a kötelezettségjellegű passzív időbeli elhatárolások vonatkozásában.

A passzív időbeli elhatárolások fogalmát és egyes típusait a Számviteli Politika tartalmazza.

30. Az értékelés szabályozása az Egyetemenél

Az Egyetem értékelési szabályzata a Számviteli Törvény számviteli politikára, azon belül az értékelési szabályzatra vonatkozó rendelkezéseivel és egyéb előírásaival összhangban a Vállalkozás gazdálkodása körülményeinek figyelembe vételével került összeállításra, megtartása a vagyoni helyzet áttekintését és ellenőrzését lehetővé teszi.

Amennyiben a jogszabályi előírások oly módon változnak, hogy a jelen szabályzat egyes rendelkezései a megváltozott szabályozással összeegyeztethetetlenek, úgy értelemszerűen a jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni. Ebben az esetben a jogszabályi előírásoknak ellentmondó rendelkezéseket az előírások szerint, azok hiányában a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb a szabályzat következő módosításának alkalmával a megváltozott előírásokkal összhangban módosítani kell.

Amennyiben valamely korlátozás vagy lehetőség értékhatára a jogszabályi előírásokban megváltozik, úgy a módosított értékhatár alkalmazható akkor is, ha annak változása a szabályzaton nem került átvezetésre, de a korábbi szabályozás az értékhatár szélső értékére irányult.

31. További értékelési sajátosságok

Az Egyetem működésében, a gazdálkodásnak további olyan sajátosságai nincsenek, melyek az eszközök és források értékelésének belső szabályozására jelentős hatással bírnának, a jogszabályi előírásokon túl további szabályozást vagy számvitelpolitikai döntéseket igényelnének.

32. Itt nem szabályozott kérdések

Az e szabályzatban nem szabályozott, az Egyetem eszközeinek és forrásainak értékelése során felmerülő kérdések esetében az e szabályzatban említett és megfeleltethető előírásokat kell alkalmazni, ennek hiányában a szabályzat elveiből levezetve, a hatályos jogszabályok előírásai szerint kell eljárni.

A jelen értékelési szabályzatban nem szabályozott, az eszközök és források értékelésével kapcsolatos kérdések esetén a követendő eljárásról az a számviteli rendért felelős személy jogosult állást foglalni.

33. Az értékelési szabályzat módosításai, változtatásai

Az Egyetem jelen értékelési szabályzatának rendelkezései érvényesen csak írásban, a módosítást követő hatállyal - célszerűen az üzleti év első napjával - módosíthatók.

Törvénymódosítás esetén a változásokat annak hatálybalépésével kell alkalmazni, azokat szükség szerint a hatálybalépést követő **90 napon belül** kell a számviteli politikán - így e szabályzaton - átvezetni.

A módosításra - figyelemmel a vonatkozó jogszabályi előírásokra - a számvitel rendjéért felelős személy saját hatáskörben jogosult.

Az értékelési szabályzat változásai oly módon követhetők nyomon, hogy változás esetén - a korábbi változat egyidejű hatályon kívül helyezésével - a szabályzat új változata kerül alkalmazásra, melyen annak hatályossága is feltüntetésre kerül. A változott rendelkezésekről kivonat készül, mely az új hatályosságú szabályzat mellékletét képezi.

34. hatálybalépés és záradékok

Jelen Szabályzat a közzététel napján, 2020. augusztus 1-én lép hatályba a Számviteli Politika részeként.

A szabályzatban foglaltak betartása a gazdálkodó szervezet könyvelését végzőkre és a szervezet valamennyi munkatársa számára kötelező. Az előírások be nem tartása esetén felelősségre vonást kell alkalmazni.

Alulírott, mint az Egyetem arra felhatalmazott képviselője, a jelen értékelési szabályzat érintettekkel történő megismertetéséről gondoskodom, a szabályzat alkalmazását a jelzett hatállyal elrendelem.

dr. Sótónyi Péter

